This weekly newspaper was mailed on Tuesday, July 8, 2003

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp (LLD) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2782) 2003 JULY-LIEPA 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Šalis, kur gera gyventi

Atšventėm Kanados dieną. Laisvame krašte ir pasirinkimas laisvas, kaip švęsti. Laisvė!..Laisvė!.. Šie žodžiai, jeigu ne auksas, tai bent auksu žibantys.

KAI pokariniai išeiviai ėmė plūsti į šį laisvės kraštą, tos vandenų, miškų ir laukų platybės, tarsi laisvę simbolizuojančios, kalte kalė į galvas, kad čia reikės kurtis, pripras ti, daug ko išmokti ir daug ką pamiršti. Maždaug šitaip ir vystėsi naujasis "dipukų" gyvenimas, iš pradžių lyg laikinas, paskui pastovesnis, aprimęs ir visų grupių ateivius apraminęs. Ir pro kiečiausią kevalą prasiveržė naujos šaknys, sulindo į žemę, kuri buvo ne mūsų. O atsiradusi naujoji karta net nebežinojo kaip pasivadinti. Bet tai ne taip svarbu. Laikas, atsakantis į daugelį klausimų, ir šį kartą tarė savo žodį – užaugo kitoniška bendruomenė, čia mokslus baigusi, ne lietuviškų įtakų veikiama, bet lietuviška, angliškai kalbančių lietuvių karta. Laisvame krašte – laisva ir orientacija, laisvas mąstymas, niekuo nevaržomos išvados. Kanadoje įsikūrę išeiviai, nors iš pradžių jautęsi svetimi, daugiakultūrei politikai stiprėjant, imigrantų įvairovei plečiantis, ypač miestuose ėmė nykti "jūs ir mes" santykiai, aiškiau ryškinosi įvairių tautų spalvos vadinamoje Kanados mozaikoje, kas gana greitai virto kone Kanados pasididžiavimu, skirtingu, unikaliu šios didžiosios šalies veidu. Laimingi buvo ir jos vadovai galėję pasididžiuoti tardami, kad Kanada yra šalis, kurioje žmogui geriausia gyventi. O Torontas tapo visų tautų miestu, turbūt vieninteliu tokiu visame pasaulyje.

TAČIAU laisvė – tai kylanti ir vis platėjanti upės srovė, kuriai nebeužtenka nuo amžių išvingiuotos vagos. Į vis dažnėjantį klausimą kodėl – pradedama drąsiai atsakinėti, kad dabar jau XXI amžius. Nieko naujo, bet ką tai reiškia? Naują pasaulį? Naują žmogų? Kažkokį staigų praregėjimą? Nesąmonė. Greičiausiai tas XXI amžius tampa "atpirkimo oželiu" už visas tas naujoves ir kvailystes, kurios tam tikrais, net politiniais sumetimais, turi būti kaip nors pateisinamos. Teisinamas gyvenimas be ribų, be varžtų, be moralės, be Dievo. O viso to šiukšlyno potvynis – tarsi koks kerštas viduramžiams, kai viskas buvo "ir tamsu, ir šalta". Dabar štai XXI amžius, į kurį kaip į tvirtą mūrą galima atsiremti, jei esi kritikuojamas, baramas, įspėjamas; kai atmeti tradiciją, tvarką, net gamtos dėsnius, jau nekalbant apie didžiuosius varžtus – nurodymus, paliepimus. Tai puikiai žino ir Kanados ministeriai, ir parlamento nariai balsuodami taip, kad nutiltų rėksniai, būtų patenkinta bet kokia savivalė, nors ir mažiausia grupelė, kryželiu ženklinanti pavardes prie balsadėžių. Čia taip gera gyventi, kad kartais atrodo, jog žmonių išrinktiems valdžios pareigūnams ir terūpi, kaip jie patys gyvens, kaip ilgai skraidys po pasaulį, kaip įstengs išsilaikyti iki kitų rinkimų. Taip krašto valdymas ir demokratiniai rinkimai pradeda iš esmės nebesusiderinti. Pataikaujamoji politika virsta balsų medžiokle. Užmojai kvaišalus legalizuoti ir santuokos apibrėžimą iš esmės keisti – tai puikūs pavyzdžiai, rodantys pataikavimus rėksniams. O tai vis dėlto kelia rimtą susirūpinimą – ar šalis, kur visiems taip gera gyventi, nepaskęs to XXI amžiaus laisvių ir palaidumo potvyniuose? Belieka budėti ir tikėti, kad šiuolaikiniai nuklydimai ir pasimetimai – tai tik miglos prieš aušrą. **Č.S.**

Šv. Tėvas Jonas Paulius II, atlikęs šimtą apaštalinių kelionių visame pasaulyje, įskaitant ir Lietuvą, skleisdamas Kristaus šviesą
Nuotr. "L'Osservatore Romano"

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi PB pareigūnas

Birželio 24 d. Lietuvoje lankėsi Pasaulio banko (PB) viceprezidentas Johannes Linn. Pokalbyje, išspausdintame *Lietuvos ryte* (2003.VI.25), jis tvirtino, kad Pasaulio bankas įvairiems projektams Lietuvoje yra paskyręs 473.3 mln. JAV dolerių paskolų. Jis išreiškė pasitenkinimą vykdomais projektais, ypatingai pabrėždamas reformų svarbą.

Jo nuomone, Lietuvai dabar reikėtų rūpintis prekių konkurencingumu, valstybei daugiau mąstyti apie ekonomiką, grindžiamą šiuolaikinėmis technologijomis. Taip pat būtina sparčiau kurti informacinę visuomenę. Jis išskyrė tris sritis, kurias Lietuva turėtų prižiūrėti ir tobulinti – savivaldybių rėmimą, pagalbą smulkiam bei vidutiniam verslui, žinių ekonomikos plėtrai. Svečias patarė stengtis išvengti spąstų, į kuriuos pateko Vokietija – dideliais mokesčiais, nelanksčia darbo rinka, socialinio saugumo sistema.

Tikrins sklypų įsigijimą

Birželio 26 d. ministerio pirmininko Algirdo Brazausko potvarkiais sudarytos dvi darbo grupės, tęsiančios veiklą komisijos, tyrusios žemės sklypų įsigijimo teisėtumą. Pirmoji darbo grupė tobulins teisės aktus, susijusius su žemės reformą vykdančių ir kontroliuojančių vasltybės tarnautojų veiklos tvarkymu bei jų atsakomybės didinimu. Ji iki rugpjūčio 1 d. turi pateikti kelių įstatymų ir vyriausybės nutarimų pakeitimo arba papildymo projektus.

Antroji darbo grupė toliau tikrins valstybės tarnautojų žemės nuosavybės įsigijimo bei sprendimų priėmimo teisėtumą. Darbo grupei pavesta nustatyti asmenis, kurie galėjo turėti įtakos sprendimams įsigyjant žemės nuosavybę, arba neteisėtai sklypus įsigijo patys. Ši darbo grupė kas mėnesį teiks ataskaitas vyriausybės kancleriui, o iki gruodžio 1 d. veiklos ataskaita ir pasiūlymai turės būti pateikti vyriausybei.

Pirmas ŠAS susitikimas

Lietuvos ambasadorė Gintė Damušytė ir plk. Alvydas Kunigėlis – atstovai prie ŠAS (NATO) pirmą kartą dalyvavo ŠAS narių atstovų kasmetiniame susirinkime birželio 19 d. Kaip rašo ELTA/LGTIC, ambasadoriai ir kariniai atstovai dalyvavo (JAV) Norfolk, Virginijoje surengtame seminare *Transformacija, jungtinės vadavietės pasikeitimas ir naujas požiūris*, ir naujos vadavietės įsteigimo iškilmėje.

Seminaro tema ir vadavietės pertvarka yra dalis ŠAS pajėgumų ir valdymo struktūrų numatytos reformos, gynybos ministerių patvirtintos birželio 12-13 d.d. Briuselyje. Strateginė operacijų vadovybė veiks ŠAS vadavietėje Belgijoje, bus atsakinga už ŠAS veiklą. Bus dvi nuolatinės Jungtinės pajėgų vadavietės Olandijoje ir Italijoje. Norfolk įsteigta būstinė bus atsakinga už ŠAS strategiją, pajėgumų tobulinimą, tolesnes karinių pajėgų reformas ir ŠAS pajėgų tarpusavio sąveikos skatinimą, koordinuos Jungtinio kariavimo centro Norvegijoje, naujojo pajėgų parengimo centro Lenkijoje bei Jungtinio analizės ir išmoktų pamokų centro Portugalijoje veiklą.

ŠAS generolas Lietuvoje

Lietuvoje birželio 26-27 d.d. lankėsi ŠAS (NATO) Karinio komiteto pirmininkas generolas Harald Kujat, kuris atvyko įvertinti Lietuvos pasirengimą įsijungimui į ŠAS bei vykdomą kariuomenės reformą. Jis susitiko su prezidentu Rolandu Paksu, kariuomenės vadu Jonu Kronkaičiu, įvairiais seimo nariais, URM bei KAM ministeriais bei pareigūnais.

Jo vadovaujamas komitetas teikia patarimus ir siūlymus ŠAS politinei vadovybei, susitinka su Euroatlantinės partnerystės tarybos valstybių narių ir Partnerystės taikos labui programoje dalyvaujančių valstybių atstovais. Svečias pažymėjo, jog Lietuvoje kuriamos subalansuotos karinės pajėgos su ryškiu judomu ir greitai perdislokuojamu elementu, praneša ELTA/LGTIC. Lietuvos prezidentui jis tvirtino, kad Lietuvos kariuomenės lygis yra labai aukštas, o karinių pajėgų reforma atliekama be priekaištų.

Prašo tinklų sujungimo

Kaip praneša ELTA/LGTIC, Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Lenkijos

(Nukelta į 3-čią psl.)

"Jei šviesi mokykla - išaugs šviesi tauta"

Pokalbis su naujuoju Vilniaus pedagoginio universiteto rektoriumi dr. Algirdu Gaižučiu

Šiuo posakiu pradėjo pokalbį Vilniaus pedagoginio universiteto rektorius Algirdas Gaižutis. Tik ką buvo įvesdintas į šią Lietuvai svarbią instituciją, kur rengiami būsimieji mokytojai. Paprašiau jį atsakyti į keletą klausimų, kurie gali būti įdomūs ir *Tėviškės žiburių* skaitytojams.

- Daugelis stebisi, kad Jūs, pasiekęs mokslo ir karjeros aukštumas, panorote tapti aukštosios mokyklos, kuri nepasižymi populiarumu, rektoriumi.

- Aš taip nemanyčiau. VPU – viena svarbiausių mūsų valstybės ląstelių, nuo kurios priklauso visos tautos ne tik dabartis, bet ir ateitis. Mano pagarba mokytojo išskirtinei vietai visuomenėje ir kultūroje išplaukė iš patyrimo ir prigimties.

- Skaitytojams įdomu bus išgirsti Jūsų būdingesnius gyvenimo ir veiklos bruožus.

- Esu uteniškis. Sovietiniai okupantai nakties metu išdraskė mūsų namus, išvežė į tremtį pradžioje motiną, vėliau tėvą, dėdes, tetą, o aš atsitiktinumo dėka išlikau apkrautas drabužiais. Vėliau paėmė giminės. Augino teta Leokadija Meiduvienė, močiutė Reinytė-Gaižutienė (vyskupo Mečislovo Reinio pusseserė).

Mokiausi Utenos II vidurinėje mokykloje. Čia dirbo puikūs pedagogai, nulėmę mano gyvenimo kelią. Išskirčiau buvusį auklėtoją Rapolą Šaltenį, suformavusį ne tik dvasines nuostatas, bet ir dovanojusį lietuvybės pajautą, ugdžiusį pagarbą mūsų tautos istorijai. Tai nuostabus pedagogas, padėjęs man rasti tautinį apsisprendimą. Kiti mokytojai taip pat brėžė gilią tautinę gairę, ugdė atsparumą sovietiniam gyvenimo būdui, žmogaus kaip vertybės nužeminimui.

- Ko nedaro dabartiniai mokytojai...

- Tai mane ir paskatino tapti VPU rektoriumi, esant didelei penkių profesorių konkurencijai. Būtinas lūžis rengiant Lietuvos mokytojus, nes vis ryškiau pastebime, kad VPU absolventams stinga tautinio stuburo, patriotiškumo ir profesinio universalumo. Ir gal jaunatviško užsidegimo, į kurį kvietė Vincas Kudirka, Jonas Basanavičius, stinga S. Daukanto, M. Valančiaus, Maironio, Vydūno, Vaižganto dvasinio nusiteikimo ir apskritai Lietuvos valstybės didybės suvokimo, pagarbos jai. Tačiau turime ir gero, aktyvaus, o svarbiausia kūrybingo jaunimo. Tai mūsų ateities garantas.

- Mokytojai teisinasi mažomis algomis, sunkiomis gyvenimo sąlygomis...

- Jiems verta prisiminti daraktorių, knygnešių laikus, jau XX amžiuje Lenkijos okupuotos didelės Lietuvos dalies pedagogų ypatingą, išskirtinį vaidmenį kovose už lietuvybę. Žinoma, valstybės rūpestis mokytoju turi būti svaresnis. To sieksiu įvairiais būdais.

- Kaip Jus sutiko VPU studentai, dėstytojai?

- Jeigu laimėjau rektoriaus rinkimus, vadinasi, buvau laukiamas. Mane pakiliai nuteikė VPU puiki profesūra, gabūs jauni žmonės, galintys ir sugebantys dirbti. Su jais, tikiuos, padaryti esminius pokyčius rengiant būsimuosius mokytojus. Brandinu mintį įsteigti Žvėryno žmogiškųjų išteklių klasterį, padėsiantį modernizuoti mūsų universitetą ir stiprinti partnerystę su kitomis mokslo, švietimo institucijomis ir mokykla. Esame puikioje geografinėje padėtyje – netoliese – Informatikos, Teorinės fizikos, Matematikos, Sociologinių tyrimų, kiti institutai, su kuriais derinsime mūsų pajėgas. Ieškau prorektoriaus tarptautiniams projektams ir programoms įgyvendinti. Greit Lietuva taps ES nare ir atsivers puikios galimybės naudotis mokslo reikmėms skiriamomis didelėmis ES lėšomis. Jas būtina paimti ir protingai įsisavinti.

- Betgi VPU, ko gero, vienintelė aukštoji mokykla, tebesauganti K. Markso ir F. Engelso skulptūras. Spauda rašė apie istorijos katedros vedėjos Vidos Kniūraitės "vadovėlį" mokytojams, kuriame įteisinamas sovietinis požiūris į mūsų istorijos įvykius.

- Man nėra lengva atsakyti į šį klausimą. O dėl Markso ir Engelso buvau nustebintas. Lietuvių kalbos, istorijos ir katechetų fakultetų rūmuose yra kardinolo A. Bačkio pašventinta koplytėlė. Ir čia pat, rūmų kiemelyje – Marksas ir Engelsas. Greit mintyse sumečiau: perduosiu šiuos balvonus Grūto parkui, o už gautus pinigus įrengsime gražų susikaupimo sodelį studentams, pastatysime kokį sakralinį ar modernų ženklą. Bet, pasirodo, tokių skulptūrų globėjai tik kaip dovaną priimtų. Ką gi, vis tiek nepaliksime čia jų. VPU turi tapti lietuvių ir pasaulio tikru kultūros, humanitarinės, kultūros židiniu. Tai mūsų siekimas.

- Į mokyklas ateina Vilniaus pedagoginio universiteto absolventai, nemokantys taisyklingai lietuviškai rašyti ir kalbėti. Pasitaiko tokių netgi lituanistų tarpe.

- Žinau šią problemą. Ją būtina kuo skubiau spręsti valstybiniu mastu. Juk nenormalu, kad tautinių mažumų mokyklų abiturientai laiko kitokį, daug lengvesnį lietuvių kalbos valstybinį egzaminą, atveriantį jiems palengvintus kelius į aukštąsias mokyklas. To neturėtų būti.

- Koks Jūsų požiūris į Lietuvos išeiviją?

- Lietuvių išeivija man asmeniškai labai brangi. Juk ji išsaugojo didžiulius lietuviškos kultūros, mokslo ir meno lobius. Kas būtume be Bostone leistos *Lietuvių enciklopedijos* arba be Greimo, Gimbutienės, kitų mokslininkų, be Broniaus Kviklio neįkainojamų leidinių *Mūsų Lietuva* ar *Lietuvos bažnyčios*? O Bernardas Brazdžionis, Aistis, Kazys Bradūnas... Tai išeivija išsaugojo juos. Ir mes, Lietuvoje gyvenantys, turime nusilenkti išeivijos šviesuomenei, sukūrusiai dvasinius turtus.

- Kokie Jūsų ryšiai su išeivija?

- Ką tik grįžau iš XII pasaulio lietuvių ir mokslo kūrybos simpoziumo. Reikėtų ilgai pasakoti jame patirtus įspūdžius, sukėlusius ne tik šviesiausių minčių, bet ir idėjų, kurios pravers man vykdant pertvarką VPU.

- Mane pasiekė žinios iš JAV, kad Jūsų pranešimas apie mokytojų rengimą buvo palankiai sutiktas.

- Savo pranešime *Mokytojo parengtis ir tautos išlikimas* bandžiau pagrįsti esminę mintį, kad be gerų mokytojų, auklėtojų mes negalėsime išlikti kaip valstybė ir tauta. Tik per mokyklą, būdami ES, galime įtvirtinti savo tautinį savitumą. Čia mums labai naudinga per daugelį kartų sukurta lietuvių pedagoginė mintis, 1918-1940 metų nepriklausomybės metų pedagogų moksliniai darbai. Jie labai reikšmingi tiesiant ateities pedagoginį kelią, kuriuo žengtų mūsų jaunimas.

- Ar pažįstama Kanados lietuvių veikla?

- Norėčiau apsilankyti toje šalyje, kur gyvena puikūs lietuviai, nepamiršę savo krašto. Apie Vilniaus krašto lietuvių sąjungą išeivijoje, kuriai daugelį metų vadovauja iškilus visuomenės veikėjas Bronius Saplys,

(Nukelta į 2-rą psl.)

Prieš porą metų Gudijos Gervėčiuose lankėsi išeivijos vyskupas Paulius Baltakis, OFM. Ten jį Pelėgrindoje pavaišino žemuogėmis Malvina Miškinienė

Šiame numeryje

Šalis, kur gera gyventi
Valdymas ir demokratiniai rinkimai pradeda nebesusiderinti

"Jei šviesi mokykla – išaugs šviesi tauta"
Turime nusilenkti išeivijos šviesuomenei, sukūrusiai dvasinius turtus

Šalintini reiškiniai atgimusioje valstybėje
Sutrikęs policijos, teisėsaugos darbas nuo viršaus iki apačios

Neužmirštami sibiriniai trėmimai
Tuos įvykius turime minėti, kol gyva Lietuva

Lietuvos "tigrų" koncertas
Beveik visas pelnas yra skiriamas tiems vaikams paremti

Naujos galimybės ir pavojai
Gresia rimtas pavojus dėl giminių skaičiaus sumažėjimo

Kova dėl šventovės lietuviškumo
Buvo išsireikalauta melstis be kunigo šventovėje

Žilvičio kelmas
Lyg sulą geri, lyg medaus korį čiulpi

KANADOS ĮVYKIAI

Kanadai 136 metai!

Kanada šiemet švenčia 136-tą gimtadienį, tačiau valstybė, kokia ji yra šiandien, susiklijavo ne iš karto. Po Septynių metų karo, kurį prancūzai pralaimėjo, Paryžiaus taikos sutartimi 1763.II.10 Kanada atiteko Britanijai. Pastaroji 1791.VI.10 vadinamuoju "Kanados aktu" ją padalino į Aukštutinę Kanadą, dabartinę Ontario provinciją (tada su 150,000 gyventojų) ir Žemutinę Kanadą, dabartinę Kvebeko provinciją (su 460,000 gyventojų). 1867 m. liepos 1 d. susikūrė Kanados dominija (nuo čia skaičiuojamas Kanados amžius), sujungusi Ontario, Kvebeko, New Brunswicko ir Nova Skotijos provincijas. John A. Macdonald buvo pirmasis min. pirmininkas. Manitoba prisijungė 1870.V.15, Britų Kolumbija tapo šeštąja provincija 1871.VII. 20. Netrukus (1873. VII.1) prisidėjo Prince Edward Island. Alberta ir Saskatchewan tapo Kanados provincijomis 1905.VII. 20. Britų Sandrauga 1926.XI.19 nutarė pripažinti dominijas, kaip Kanadą, lygiateisėmis su Britanija ir suteikė joms autonomiją. Newfoundland (dabar Newfoundland ir Labrador) provincija įsijungė į Kanados konfederaciją paskiausiai, tik 1949.III.31.

Pirmasis Kanados pašto ženklas, 3 centų bebras, išleistas 1851.IV.23; pirmoji Kanados moneta nukalta Otavoje 1908. I.2. Transkontinentinis geležinkelis, sujungęs Montrealį (QC) su Port Moody (BC), užbaigtas 1885.XI.7. Moterys laimėjo teisę balsuoti federaciniuose rinkimuose 1918.V.24. Mirties bausmė Kanadoje panaikinta 1976. VI.22. Kanados pilietybės įstatymas įsigaliojo 1946.V.14; Konstitucija kildinta iš D. Britanijos 1982.IV.17. Pirmoji televizijos stotis, CBFT Montrealyje, pradėjo transliacijas 1952. IX.6. Pirmą sykį Kanada dalyvavo Olimpinėse žaidynėse 1904 m. Saint Louis (JAV), kur kūjo metikas Etienne Desmarteau laimėjo pirmąjį aukso medalį. Kanada vėliau pati suruošė dvejas Olimpiadas: Vasaros žaidynes Montrealyje 1976 metais ir Žiemos žaidynes Kalgaryje 1988 metais. Kanada tapo dvikalbė – anglų ir prancūzų kalbos tapo lygiateisės – 1968. X.17, kai min. pirmininkas Pierre Trudeau patvirtino dvikalbystės dokumentą *Official Languages Act*.

Vasaros karščių metu Ontario provincijoje panaudojami

(Nukelta į 6-tą psl.)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Dienraštis "Lietuvos rytas" išspausdino bjaurų straipsnį, šmeižiantį kunigus ir klierikus, tuo būdu nusileisdamas į purvasklaidos lygį. Į jį atsiliepė Lietuvos vyskupų konferencijos pareigūnai – pirm. arkiv. A. J. Bačkis ir vicepirm. arkiv. S. Tamkevičius. Štai jų atsiliepimo ištrauka.

"Lietuvos ryto" šeštadienio numeryje (2003 06 21) išspausdintas L. Lavaste straipsnis "Kunigų nuodėmės – už tylos ir melo sienų", sukrėtė ne vieną žmogų, pasaulietį ir dvasininką, paliko daug aitraus kartėlio mūsų, ganytojų, širdyse. Pasijutome panašiai, kaip anuomet, sovietmečio persekiojimo metais, pažiūrėję "dokumentinį" filmą "Kas jūs, kunige Svarinskai?". Straipsnyje paminant etiką, paniekinant tradicinę pagarbą mirusiems ir jų artimiesiems, kalbama apie nusižudžiusį kunigą, o kitas, sergantis dvasininkas vaizduojamas kaip seksualinio priekabiavimo auka. Rašiniu peršama mintis, kad už kunigų seminarijų sienų daromi nebaudžiami nusikaltimai.

Publikacija iliustruota Vilniaus ir Kauno arkivyskupų nuotraukomis, tačiau nei į šiuos, nei į kitus tekste minimus Bažnyčios ar Seminarijos vadovus žurnalistė paaiškinimų, komentarų nesikreipė. Korektiška, ypač tiriamoji žurnalistika, neįsivaizduojama, jei neišklausomos visos pusės, ignoruojami kurie nors svarbūs informacijos šaltiniai. Nesikreipta nei į psichiatrijos, kriminalistikos, bažnytinio gyvenimo ekspertus, nors tokios apimties ir "užmojo" rašiniai vargiai gali būti grindžiami vien žurnalistiniais samprotavimais. Pagaliau, tęsiama prasta, posovietinės lietuvių žurnalistikos tradicija remtis mintimis tų kunigų, kuriems dėl vienokių ar kitokių priežasčių atimta teisė eiti anksčiau turėtas pareigas, taigi jie vargiai gali būti laikomi nesuinteresuotais autoritetais. Visa tai leidžia teigti, kad straipsnis klaidina žmones, ir raginti išklausyti mūsų argumentus".

Pasaulinė visuomenės ryšių priemonių diena, jau 37-toji, paminėta š.m. birželio 5 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje. Sukviestoje spaudos konferencijoje arkiv. S. Tamkevičius supažindino žurnalistus su popiežiaus tai dienai skirtu laišku. Kalbėdamas pabrėžė, kad esą tautiečių, gyvenančių nesantaikoje su Dievu ir patys su savimi. Visuomenės ryšių priemonės galėtų prisidėti prie taikos ir geresnio tarpusavio sutarimo. Arkivyskupas perdavė popiežiaus palinkėjimus žiniasklaidai, kuri turėtų būti tiesos, teisingumo, laisvės ir meilės skleidėja. Reikia nepasiduoti spaudimui tenkinti finansinės ar politinės galios reikalavimams "pritaikant" tiesą. Už krikščioniškų vertybių puoselėjimą arkivyskupas šiemet padėkojo dr. Pauliui V. Subačiui, kuris veiksmingai prisideda prie Katalikų Bendrijos užduočių įgyvendinimo pasaulyje. Žurnalistams arkivyskupas taipgi papasakojo apie vykusios Lietuvos vyskupų konferencijos visumos susirinkimo nutarimus.

Naujos prisiminimų knygos apie kardinolą Vincentą Sladkevičių "Padaryk mane gerumo ženklu" sutiktuvės įvyko š.m. gegužės 29 d. Lietuvos dailės muziejuje Vilniuje. Renginyje dalyvavo Katalikų Bendrijos hierarchai, buvęs prezidentas V. Adamkus, visuomenės veikėjai, kardinolo bičiuliai. Sutiktuvės pakartotos Kauno Rotušėje birželio 2 d. Čia kalbėjo arkiv. S. Tamkevičius, kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. dr. A. Žygas, VDU teologijos fakulteto dekanas mons. dr. V. S. Vaičiūnas, buvusi "Kauno dienos" redaktorė T. Mačiulienė ir kt. Kauno meras A. Garbaravičius arkivyskupui S. Tamkevičiui ir knygos sudarytojai Irenai Petraitienei įteikė padėkos raštus. Koncertavo Kauno V. Stulgos tautinės muzikos sambūris "Tūto".

"Okulizmas šiandien" – tai akademinis seminaras, įvykęs š.m. gegužės 30 d. Vilniaus unto Religijos studijų ir tyrimų centre. Jo vedėja doc. dr. R. Šerpytytė, pradėdama pokalbius pabrėžė būtinybę apibrėžti religiškumo ribų kontraversiškumą. Dėstytojas V. Mackela padarė istorinę apžvalgą apie okultizmą (slaptas antgamtines jėgas), ezoteriką (paslaptis tik išrinktiesiems) bei gnosticizmą (religinių idėjų maišymą). Kalbėjo apie alchemiją ir magiją. A. Navickas priminė, kad į lietuvių kalbą jau išverstas Vatikano dokumentas *Jėzus Kristus – gyvojo vandens nešėjas,* kuriame išsamiai nagrinėjamas *Naujojo amžiaus* fenomenas – mažėjantis atsakomybės jausmas, laisvė, savojo "aš" garbinimas. G. Beresnevičius dalijosi įžvalgomis apie okultizmą ir pragmatinį mąstymą. R. Petronis apžvelgė okultinių praktikų psichologines ir terapines prielaidas. Br. Arūnas Peškaitis, šio seminaro moderatorius kalbėjo tema *Dievas ir žmogus: tarp galios ir dovanos.* Santykių su Dievu ieškojime Dievas pajungiamas tam tikrai technikai ir tampa mažesnis už žmogų. Spaudos konferencijoje į klausimą, kodėl surengtas toks seminaras, atsakyta, kad šių metų prezidento rinkimai, Povilo piramidės ir Lenos Lolašvili fenomenai žiniasklaidoje nebuvo kompetentingai bei bešališkai svarstyti, ir tai paskatinę tą seminarą rengti, apžvelgiant klausimus istoriniu bei teologiniu požiūriu.

"Jei šviesi mokykla...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

skaičiau *Lietuvių godose.* Šios sąjungos rūpestis švietimu Rytų Lietuvoje ir Gudijoje labai vertingas. Man žinomas ir kanadietės mokslininkės Agotos Šidlauskaitės pedagoginė veikla. Tačiau norėčiau dar plačiau išstudijuoti Kanados lietuvių prasmingus darbus, perteikti juos studentams, būsimiesiems mokytojams.

- Ko norėtumėt palinkėti Tėviškės žiburių skaitytojams?

- Tėviškės žiburiai – svarbus leidinys ne tik Kanados lietuviams, bet ir mums, Tėvynėje gyvenantiems. Jame keliama daug įdomių klausimų, gvildenami mokslo, kultūros klausimai. Ačiū tiems, kurie leidžia šį savaitraštį, ačiū, kurie jį išlaiko, nes tai viso pasaulio lietuvių sąšauka. Ir linkėčiau jiems ištvermės, stiprybės, ateities. Žmonėms – mūsų broliams, sesėms – geriausios sveikatos ir visokeriopos sėkmės!

Kalbėjosi –
Bernardas Šaknys

Vainiūnų kaimo Gudijoje sekmadieninės lietuvių mokyklos mokinės jau gražiai kalba, skaito ir dainuoja lietuviškai **Nuotr. "Lietuvių godos"**

Atidarius Gedimino prospektą Vilniuje, pasipylė gausūs vaikščiotojai **Nuotr. Ž. Beliausko**

Šalintini reiškiniai atgimusioje valstybėje

Lietuvos prokuratūros silpni žingsniai, policijos neveikla, savisaugos būrių atsiradimas

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Lietuvos Sąjūdžio sukakties minėjimo dienomis įvyko keli reiškiniai, nesusiję su programa. Jie parodo, kad šalia pozityvių laimėjimų, tebėra daug neigiamybių, kurios atskleidžia prarają tarp siektų idealų ir tikrovės. Tai matyti ypač teisėsaugos srityje.

Spauda pranešė, ką prokuroras A. Kliunka, nagrinėjantis Medininkų žudynių bylą, viešai pareiškė: "Jūs (!) ten su tuo (!) Šernu galite guostis (?!) ar ne, bet jei man peršautų galvą ir aš būčiau invalidas kelintos grupės, gulėčiau komos būsenoje be sąmonės ir po dešimties metų kažką (?) parodytų, gal pataikyčiau, gal ir ne".

Ilgokas sakinys sukelia ne vieną liūdną klausimą (nereikalingą nei prokurorui, nei visuomenei – bet jis yra ir sukelia). Įvardis "jūs" nuveda į visuomenės skaldymą, supriešinimą, nes jei yra "jūs", ar neturi būti "mes"? Tokiu atveju, kas yra vieni ir kiti? Be to, sakinys argi neliudija, kieno pusėje prokuroras? O tai teisėsaugai jau visai netinka.

T. Šernas atidavė sveikatą, tapo nevaikščiojančiu invalidu, ne už "jūs" ar "mes", bet už nepadalintos Lietuvos, už visų nepriklausomybę! Gerbiamasis A. Kliunka atlyginimą gauna taip pat iš visų (!) biudžeto, o ne padalyto "jums" ir "mums".

Savo parodymuose T. Šernas teigė: "99%, kad tai tas pats žmogus, šaudęs Medininkuose". (Omonininką Igorį Gorbanį jis atpažino iš parodytų prokuratūroje 4-5 vyrų). Toliau savo teiginį pagrindė: "Mačiau per užpuolimą bėgantį per ryškiai apšviestą aikštelę ypatingu pristatomu žingsniu, kai bėgama nutaikius ginklą į taikinį ir tiesiai jį išlaikant. Mačiau tam tikrą jo judėjimo stilių, tam tikrą kūno sudėjimą. Ypač gerai mačiau profilį, taip pat ūgį, išvaizdą. (...) Po to jis įbėgo į vagonėlį. Jau buvo tamsu. Bet mačiau veidas į veidą. Tai buvo labai trumpai, nes buvo komanda gulti. Ką mačiau, tą mačiau ir daviau savo parodymus, jų nekaitaliojau ir liudijau apie tokį patį žmogų, kokį esu atpažinęs. (...). Tą omonininką mačiau užpuolimo metu, būdamas blaivios sąmonės, bet trumpai. Po to visiems šaudė į galvas." Prokuroras, parodymus pavadino niekiniais, nes "juos davė sunkią galvos traumą patyręs žmogus", ir omonininką numatė perduoti Latvijai, iš Lietuvos paleisti. (To prašė nedaryti aukštieji Lietuvos pareigūnai).

Ne tik tokioje jautrioje visuomeniškai byloje reikėtų laikytis etikos reikalavimų. Čia, deja, į juos neatsižvelgta. Tai patvirtina sakinio žodynas – "Jūs (!) ten su tuo (!), guostis (!), invalidas kelintos (!) grupės", "kažką (!?) parodytų", "gal pataikyčiau, gal ir ne". Koks nedisciplinuotumas, atsainumas, neįvardyto "mes" visagalybė... Pasigendi ir psichologinio, dalykinio lygio, jautrumo. Nevaikščiojantis, atvykęs iš ligoninės, vienintelis (!) liudininkas pastatomas tiesiai prieš omonininką. (T. Šerno teigimu, juos skyrė metras ar pusantro be jokių pertvarų.). Parodomas omonininkui, kad tas gerai įsidėmėtų likusį per stebuklą gyvą? Šitaip dirba sostinėje aukščiausio lygio prokuroras.

Romėnai skelbė: "Justitia est fundamentum regnorum" – teisingumas – valstybių pamatas. Jei teisėjai seikėja teisingumą "jums" ir "mums", tai kokie tie mūsų valstybės pamatai? (Pranešama, kad A. Kliunka atsiprašė generalinį prokurorą, bet ne T. Šerną, ne tuos, kuriuos priskyrė kategorijai "jūs".)

Kita istorija taip pat susijusi su mūsų teisėsauga, policija – įvykiai Raseiniuose. Ten susitelkė verslininkų savisaugos būriai, norėdami apsiginti nuo trejus metus nebaudžiamų, siautėjančių plėšikėlių. Paskutinis lašas, perpildęs kantrybės taurę, buvo policijos nuosprendis ginti ne auką, bet nusikaltėlį. Mieste iki tol vyravo įspūdis, kad gauja, apie 30 jaunų vyrų (vadukai – broliai Darius ir Marius Germanavičiai, dar ariogališkis invalidas Juozas Kybartas, pramintas "Šliopnoga") valdo Raseinius. Gaujos šūkis: "Mes niekada nedirbsime". Ir nedirbo, siautėjo, vogė, plėšė, mušė, darė, ką norėjo. Apsiginklavę peiliais, pistoletais, beisbolo lazdomis jie net vidury dienos plėšė garažus, namus, vogė mašinas, nešiojamus telefonus. Taksistai privalėjo juos vežioti nemokamai, kavinėse – už juos mokėti kiti. Reketavo ypač smulkiuosius verslininkus (automobilio dažytojas iš 120 Lt privalėjo atiduoti 70 Lt). Policija į tai nekreipė dėmesio, abejingai stebėjo padėtį. Verslininkai buvo siūlę padėti, duoti automobilį, benziną – policija atsisakė. (Kauno nusikaltėlių pažiūra į gaują: tai lėbautojų ir bailių gauja. "Mes su tokio žemo lygio banditais nebendraujame").

Savisaugos būriams užteko poros savaičių, ir tvarka mieste buvo atstatyta. Gaujos neliko, jos nariai išsilakstė. (Naktimis budi 10-15 vyrų, jie važinėja po miestą; pritariančių yra keli šimtai). Vieną vaduką D. Germanavičių jiems pavyko pagauti, ir jis susilaukė tokios bausmės: jam buvo numautos kelnės, surištos kojos ir taip visame gražume įžymiojo šūkio skelbėjas galėjo ramiai (be darbo...) pagulėti aikštėje pusdienį.

Policijos viršininkas Jonas Bakša atstatydintas dėl nesugebėjimo susitvarkyti su padėtimi. Jos tirti atvyko iš Policijos departamento, iš generalinės prokuratūros, turėjo atvykti ir V. Grigaravičius. Savisaugos būrių vyrai skelbia: apsiginsime patys, policija bent tegu nekliudo, tegul nekalba, kad vyksta gaujų karas. (Apie linčo teismą jau teko girdėti, nors tų susibūrusių vyrų ginklai ne tokie kaip gaujos. Jei jie veiktų panašiai, nepaguldytų Dariuko prieš Žemaitį, kitaip pasielgtų.)

Anksčiau nei Raseiniuose savisaugos būriai įsisteigė Upynoje, kur žmonės taip pat neapsikentė vagysčių ir nutarė gintis patys, nesulaukdami, neprisišaukdami policijos.

Sutapę su Sąjūdžio metinėmis, jo renginiais, ilgesingom kalbom šie keli įvykiai (pranešama, kad panaši padėtis bręsta ne vienoje vietoje) parodo gyvenimo tikrovę, į kurią atėjome, kokią susikūrėme per 15 metų. Nepatenkinamas, sutrikęs policijos, teisėsaugos darbas, sutrikęs nuo viršaus iki apačios. Bet jei policija, gaudama elgetišką finansavimą, iš tikrųjų neturi galimybių imtis švietimo, auklėjimo būdų, rūpintis užkirsti kelią nusikaltimams, tai ką kalbėti apie prokuratūrą? V. Landsbergis pasiūlė sudaryti komisiją prokuratūros darbui tirti. Jo nuomone, jos veikla rodo pastangas išvengti Medininkų bylos perdavimo teismui, kuris neabejotinai susilauktų tarptautinio dėmesio, o to (tie "mes"?) nenori. Kokie buvom vieningi, gražūs prieš 15 metų...

SPAUDOS BALSAI

Lietuva užsienio spaudoje

Nuolaida Rusijai

Madrido dienraštis *El Pais* š.m. birželio 5 d. laidoje rašo: "ŠAS (NATO) Rusijai garantavo, kad baltiečiai jos sienoms negresia. Maskva bijo Lietuvos, Latvijos ir Estijos įstojimo į ŠAS. Rusija jau kuris laikas sutiko su mintimi, kad pralaimėjo kovą dėl buvusių sovietiškų Baltijos respublikų įstojimo į ŠAS, bet ieškojo ir gavo garantijas, kad nebus tiesioginės jos sienoms grėsmės. Igor Ivanov, Rusijos užsienio reikalų ministeris, Atlanto sąjungos Madride šventės metu vakar pareiškė, kad Maskvai pavyko rasti kompromisą ir po Latvijos, Lietuvos ir Estijos įstojimo į ŠAS neprasidės zonos karinis apginklavimas".

Ministerio Valionio pasisakymai

Tas pats dienraštis toje pačioje laidoje rašo: "Jau praėjo apie 15 metų nuo to laiko, kai Lietuva buvo žlugusios Sovietų Sąjungos dalimi ir ėmė ieškoti savo vietos Vakarų pasaulyje kartu su netrukus būsiančiu prisijungimo prie tokių organizacijų kaip ŠAS ir Europos sąjunga. Viešėdamas Madride Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis stengėsi paaiškinti, kaip jo kraštas šiame pasikeitime neliko pasyvus, bet dar daugiau – buvo šios istorijos pagrindiniu veikėju. 'Mūsų kraštas tiesiog nesitikėjo, kad sovietinė imperija žlugs. Laimėjome nepriklausomybę per sunkią kovą tarp 1988 ir 1991 metų prieš svetimųjų okupaciją, kurioje kai kurie mano bendražygiai prarado savo gyvybes. Lietuvių tarpe nebuvo jokio svarbesnio asmens iškėlimo, jie visi prisidėjo prie nekenčiamos Sovietų Sąjungos subyrėjimo'. Čia Valionis pridūrė: 'Mūsų žmonės buvo pagrindiniai veikėjai, kurie mus privedė prie demokratinių pasikeitimų, o nuo nepriklausomybės atstatymo prie laisvos ekonomikos'. Tačiau jis pastebėjo: 'Reikia keisti ekonomikos politiką numatant svarbų krašto augimą ir prie jo ją paritaikyti.' Jis nepraleido progos priminti praeitį: 'Turiu pasakyti, kad sovietinė lygybė mus visus nuskurdino'.

Dėl įstojimo į ŠAS Valionis yra dar didenis entuziastas. Gynė mintį, kad atsiskyrimas nuo suverenių valstybių varžybų ir pakeitimas daugiašale organizacija yra geresnis (ir vienintelis) Lietuvai pasirinkimas. Sąjunga be abejonės turi jėgą. Apžvelgdamas karą Irake, jis pareiškė: 'Europos interesai yra susieti su JAV, nepaisant kokie jie būtų'."

Rusų žurnalo nuomonė

Maskvos žurnalas "Novaja i novejšaja istorija" antroje š.m. laidoje sutinka su min. Valionio pasisakymu, kad lietuviai buvo kovos prieš sovietų okupaciją pradininkai: "Sovietų Sąjungos vadovai, matyt, visai nesuprato tautos būdo savitumo, kylančio iš jos tautinio temperamento. Lietuvių istorinėje atmintyje išliko įvykiai, susieti su tautiniu 1863 m. sukilimu prieš Rusiją ir su jo vadovų – Kalinausko ir Mackevičiaus vardais. Lietuviai dėl savo geografinio ir galvosenos artumo lenkams daugiau negu kiti įsisavino jų 'solidarumo' patirtį. Šalia to, Lietuvoje kaip ir Lenkijoje, Katalikų Bažnyčios autoritetas (...) visada buvo katalizatorius prieškomunistinių nuotaikų. Politinis atgarsis, sukeltas 1991 m. sausio 13 d. įvykių, dar labiau įkaitino padėtį, o svarbiausia tai, kad pažemino ligi kritiško lygio ir taip jau neaukštą Sov. Sąjungos vadovybės autoritetą. Visa, kas kilo iš Centro, iššaukdavo greitą visuose Sąjungos visuomenės sluoksniuose pasipriešinimą.

Demokratiškai nusiteikusi visuomenės dalis po įvykių Vilniuje pajuto pradėtiems persitvarkymams grėsmę; o tankai Vilniaus gatvėse buvo artėjančios diktatūros perspėjimas ir laikomi repeticija galimo perversmo Maskvoje. Šūkis 'Už mūsų ir jūsų laisvę', kilęs dar XIX amžiaus šešiasdešimtmetyje rusų inteligentijos remiamo lenkų sukilimo metu, pasirodė vėl esąs reikalingas. Rusų visuomenės reakcija į Vilniaus įvykius buvo valdžiai staigmena. Milžiniškas maskviečių srautas plaukė į Lietuvos Pisemskio gatvėje atstovybę, norėdamas pasirašyti ryšium su sausio 13 d. įvykiais solidarumo su Lietuva knygoje. Buvo tai tam tikro laipsnio staigmena pirmajam, nors kol kas dar neoficialiam, Lietuvos pasiuntiniui E. Bičkauskui."

Lenkų partija pralaimėjo

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. birželio 27-29 d. laidoje rašo: "Lietuvos lenkų rinkimų akcija (LLRA) prarado Vilniaus miesto savivaldybėje bendravaldės poziciją. Miesto mero, jau ketvirtuose per paskutiniuosius tris mėnesius rinkimuose, centro – kairiųjų koalicija, į kurią įeina LLRA, pralaimėjo. (...) Trečiadienio balsavime laimėjo centro – dešiniųjų koalicijos kandidatas A. Zuokas, buvusioje kadencijoje Vilniaus meras. Iš 51 nario miesto taryboje jis gavo 26 balsus. Per paskutiniąsias savaites į centro-dešiniųjų pusę perėjo keli centro – kairiųjų, jų tarpe LLRA narys, vienos Vilniaus lenkų vid. mokyklos direktorius Jan Dowgialo. Lenkų visuomenė apibūdina Dowgialo laikyseną kaip Lietuvos lenkų interesų išdavystę. (...) Buvusioje kadencijoje LLRA tarybos nariai, kaip bendravaldžiai, turėjo aukštas miesto tarybos pareigybes – pirmininkavo dviem komitetam, o viename LLRA narys buvo vicepirmininku. Dabar jokių pareigybių jie negaus." **J.B.**

PADĖKA

A†A
inž. STEPONAS ŠETKUS

iškeliavo amžinybėn 2003 m. birželio 9 d., palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississauga, Ont.

Nuoširdžiai dėkoju kun. Audriui Šarkai, OFM, už gražias religines apeigas ir palydėjimą į kapines. Dėkoju L. Stungevičienei už skaitinius šventovėje, muz. L. Turūtaitei ir V. Mašalui už giedojimą šv. Mišių metu. Ypatingai didelė padėka dr. Alinai Kšivickienei už ilgalaikę mano tėvo globą, slaugymą namuose bei ligoninėje iki paskutinės jo gyvenimo minutės ir taip gražiai suorganizuotas laidotuves; L. Paškui – už prisidėjimą prie laidotuvių organizavimo ir tartus žodžius laidotuvių namuose bei kapinėse; A. Zubrickui – už prisiminimą jo veiklos St. Catharines apylinkės bendruomenėje; R. G. Paulioniams – už suteiktas paslaugas, ypatingai laidotuvių metu; G. Breichmanienei – už nuotraukas bei aprašymą spaudoje; S. Daliui – už parašymą nekrologo. Nuoširdus ačiū karsto nešėjams.

Dėkoju draugams ir pažįstamiems už skirtas aukas spaudai, "Tėvynės sąjungai", vaikų namams ir užprašytas šv. Mišias bei gražias gėles ir pareikštas užuojautas žodžiu ar spaudoje. Dėkoju ponioms už skanius pyragus ir D. B. Mačiams už skaniai paruoštą maistą.

Ačiū visiems, padėjusiems man atsisveikinti su mano mylimu tėvu. Jūsų parodytų paslaugų ir nuoširdumo šią skausmo valandą niekada nepamiršime.

Sūnus Marius ir giminės Lietuvoje

Sibirinių trėmimų minėjime Toronto Prisikėlimo šventovėje baltietės, uždegusios žvakes mirusiems bei žuvusiems pagerbti. Iš kairės: lietuvaitė (Vilija Valadkaitė), latvaitė ir estaitė Nuotr. R. Valadkos

Neužmirštami sibiriniai trėmimai

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Čikagoje jie buvo minimi birželio 22 Švč. M. Marijos gimimo parapijos šventovėje ir salėje, Marquette Parke. Šį tradicinį minėjimą rengė ALTos Čikagos skyrius.

10 v.r. buvo pakelta vėliava gedulo ženklan iki pusės stiebo parapijos mokyklos aikštėje. Vėliavos pakėlimą atliko Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės šauliai vadovaujant Justinui Šidlauskui.

Prieš šv. Mišias 10.30 v.r. buvo šaulių įneštos vėliavos ir išrikiuotos šventovės priekyje. Šv. Mišias aukojo kun. Rimvydas Adomavičius. Parapijos choras, vadovaujamas muz. Jūratės Grabliauskienės, šv. Mišių pradžioje sugiedojo *Apsaugok Aukščiausias* ir toliau skambėjo šiai dienai parinktos giesmės – choro ir solisto Vaclovo Momkaus.

Savo pamoksle kun. R. Adomavičius taikliais širdin krintančiais žodžiais priminė tremtinių tragišką dalią, kai jie kaip "tėvynės priešai" buvo prievarta žiauriausiomis sąlygomis ištremti į Sibirą ir nelaukiami sugrįžtant. Baigdamas kvietė: prašykime Dievą, kad Jis globotų Tėvynę Lietuvą, jos žmones, valdžią, šeimas, kad jos gyventų meilėje ir santarvėje.

Šv. Mišių pabaigoje visi kartu su choru sugiedojo Lietuvos Himną.

Po to žmonės rinkosi į parapijos salę. Nors tą savaitgalį buvo keli renginiai Čikagoje ir apylinkėse, salė buvo pilna.

Minėjimą pradėjo ir vadovavo Matilda Marcinkienė. Ji pakvietė kun. R. Adomavičių sukalbėti maldą. Tai buvo nuoširdi, meilės pilna Lietuvai ir jos žmonėms malda.

Meninė dalis, Jūratės ir Rimo Grabliauskų dainos, buvo atlikta prieš pagrindinę paskaitą, nes atlikėjai turėjo vykti kitur. Jie padainavo šešetą tremtinių pamėgtų ir Lietuvoje giedamų giesmių bei dainų.

Pagrindinė šio minėjimo kalbėtoja buvo Stasė Petersonienė, politinė kalinė, pedagogė, rašytoja, Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė, pati skaudžiai išgyvenusi Baisiojo birželio įvykius.

S. Petersonienė sakė, kad yra sunku ir graudu kalbėti apie lietuvių tautos trėmimų dienas, mūsų kančios dienas. O tų trėmimų yra buvę daug. Po 1861 ir 1863 metų sukilimų ištisi kaimai buvo ištremti į Sibirą.

Buvo trėmimai ne tik į Sibirą ir ten esančias koncentracijos stovyklas, bet ir į koncentracijos stovyklas Vokietijoje. Ji priminė minėjime dalyvavusį Stutthofo koncentracijos stovyklos politinį kalinį ir 1941 m. birželio sukilimo vieną iš vyriausių organizatorių – Pilypą Narutį.

Trėmimų pradžia, tęsė prelegentė, buvo 1941 m. birželis. O sugrįžę 1944 m. komunistai vėl tęsė trėmimus. 1948 m. – didžiausias trėmimas. Buvo tremiami patys geriausi žmonės. Tuos įvykius turime minėti, kol gyva Lietuva, pabrėžė S. Petersonienė. Tie įvykiai parodo ne tik kančias, bet ir stiprybę, kai malda, tikėjimu Lietuvos laisve, pasiryžimu nepalūžti, neišduoti kitų buvo siekiama įprasminti savo kančias, išsilaikyti.

S. Petersonienė sakė, kad yra daug knygų parašyta apie trėmimus ir Lietuvos kančias. Šiandieną ji norėjo paliesti tik keletą atskirų tų kančių epizodų. Nepamirštamais, sukrečiančiais pavyzdžiais ji kalbėjo apie tremtinių ir politinių kalinių motinas: Oną Lukšienę, politinę kalinę Naruševičienę, Eleną Raštikienę ir jų baisius išgyvenimus. O tokių motinų buvo tūkstančiai. O kiek skausmo iškentėjo motinos Sibire, matydamos iš bado mirštančius vaikus. Kalbėjo ir apie vaikų nepaprastai sunkų darbą druskos kasyklose ir kitur, atsidūrus Sibire. Davė gyvų pavyzdžių – 13-metę Antaniną Garmutę, jaunuolius Algį Genušą, Bronių Kontrimą, Napalį Gitkauską, kentėjusius tremtinio kančias.

Yra filmas apie Anne Frank. Klausė kalbėtoja: o kas sukurs filmą apie Sibire kentėjusius ir mirusius vaikus? Tada pasaulis tylėjo, sakė ji, buvo aklas ir kurčias – jis to "nematė".

Prisimindamas trėmimus, tremtinių kančias, ar gali ramiai ilsėtis komunistas Sniečkus Lietuvos žemėlėje, kuris pasirašė dokumentus, kad lietuviai būtų tremiami ir kad jų negrąžintų į Lietuvą? O šiemet jo gerbėjai atidavė jam pagarbą. Ten buvo ir vyriausybės narių, sakė S. Petersonienė.

Pabaigai S. Petersonienė perskaitė savo eilėraštį skirtą tremtiniams *Lietuvos šventųjų paviljonas*:

Susirinkote,
mano broliai ir mano sesės,
iš žemės nuo Nemuno krantų,
iš Sibiro sniegynų,
iš Stutthofo,
Altajaus,
iš Pirčiupio
Červenės
iš Pravieniškių
ir Rainių...

Ir Viešpaties papėdėje dabar
susėdę,
tėvynės kankiniai,
šiandien jūs šnekučiuojatės
ramiai.

Ir mirusiems po švento
Patepimo,
kuriems mirtis atėjo
kaip rytmečio aušrinė –
jūs nepavydite visai,

Nes jus apšlakstė kraujas
kankinių...
Ir žėri jūsų aureolės –
geltonos – žalios – ir raudonos –
dangaus šventųjų paviljone.

Tragiška sukaktis

Paminėta ekumeninėmis pamaldomis ir pabendravimu

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Š.m. birželio 15 dieną sukako 62 metai nuo tos tragiškos dienos, kai 1941 metų birželio 14 dieną sovietų okupuotų Pabaltijo respublikų tūkstančiai nekaltų piliečių buvo brutaliai ištremti Sibiro link. Jie buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus, šeimos buvo išardytos, vaikai atskirti nuo tėvų. Pakeliui dalis tremtinių mirė, o mano mamytės jauniausias brolis pakeliui į Sibirą su mano močiute buvo sušaudytas, nes reikalavo medicinos pagalbos savo sunegalavusiai motinai. Kiek vėliau mano močiutė mirė Sbire, o mamytės sesers vyras, ilgus metus praleidęs "Gulage", visiškai prarado protinę sveikatą. Kai prieš kelerius metus jį sutikau Lietuvoje, jis ne tik manęs nepažino, bet ir negalėjo prisiminti nei savo žmonos, nei savo vaikų vardų.

Vyresnieji turime daugybę prisiminimų iš to tragiško laikotarpio, kuris to laiko kalendorių apliejo krauju ir ašaromis. Negaliu prisiminti, kas mano mamytę perspėjo nemiegoti savo namuose, tai aš su mamyte ir sesute tą naktį praleidome napažįstamo ūkininko šieno kūgyje. Kai pagaliau grįžome į namus, prasidėjo sovietų-vokiečių karas.

Prieš 27 metus Aleksandras Solženycinas išleido knygą *Gulag Archipelago,* atkreipdamas Vakarų dėmesį į nuslėptus Stalino nusikaltimus. Kiek vėliau Prancūzijos istorikai labai detaliai išnagrinėjo jo nusikaltimus knygoje *Juodoji komunizmo knyga.*

Ne paslaptis, kad užsieniuose gimusi ir augusi jaunesnioji karta mažai težino apie tuos tragiškus istorinius įvykius, tačiau yra būtina juos tinkamai paminėti, nes jie išliko krauju ir ašaromis aprašytuose istorijos lapuose. Užsienio lietuvių visuomenė kasmet rengia tos tragedijos minėjimus. Š.m. birželio 15 dieną Klyvlando Dievo Motinos šventovėje įvyko iškilmingos ekumeninės pamaldos, kuriose šalia lietuvių dalyvavo gausus estų ir latvių būrys. Įnešus visas tris Baltijos valstybių vėliavas, susirinkusius pasveikino Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas. Sugiedojus anglų kalba giesmę *Mūsų protėvių tikėjimas*, toliau Šventojo Rašto ištraukas ir įvairias maldas skaitė estų ir latvių dvasiškiai, buvo sugiedoti visi trys himnai, o protarpiais solistai giedojo nepaprastai gražias religines giesmes. 3 v.p.p. Dievo Motinos parapijos salėje įvyko minėjimo programa su trumpomis kalbomis ir vaišėmis. Tą minėjimą surengė Amerikos baltiečių tarybos komitetas, kuriam vadovauja latvių atstovas Maris Mantnieks, o lietuviams atstovauja ir vicepirnininko pareigas ilgus metus eina Algimantas Pautienis. Teko pastebėti, kad minėjimo dalyvių tarpe buvo ir jaunimo, ir naujai iš Lietuvos atvykusių. Tai nepaprastai svarbu, kad jie visi žinotų tragiškus Lietuvos istorijos įvykius, kurių iniciatoriai buvo Stalino vadovaujami komunistai, ir kad būtų pagerbtas nekaltų aukų atminimas.

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Lietuviai misijonieriai Amazonėje

Apie kunigą dr. Aleksandrą Bendoraitį, seserį vienuolę Ksaverą-Emiliją Šakėnaitę, kunigą K. Bėkštą pasakoja ten dalyvavęs kun. Antanas Saulaitis, SJ, naujoje savo atsiminimų knygos laidoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provinciolas kun. Antanas Saulaitis vėl trumpam atvykęs į Čikagą, kalbėjo ne apie gyvenimą tėvynėje (kaip kad spaudoje buvo skelbta), bet apie lietuvius Pietų Amerikoje, apžvelgdamas lietuvių misijonierių darbą Amazonėje. O šiai temai kun. Saulaitis turi daug medžiagos, nes P. Ameriką jis jau pažįsta nuo 1968 m., kai dar būdamas studentu seminarijoje, PLB vadovybės buvo pasiųstas ten parengti I Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Po to kun. Saulaitis dirbo misijonieriumi Brazilijoje ir galėjo bendrauti su žymiausiais lietuviais misijonieriais tame krašte - kunigu ir gydytoju A. Bendoraičiu, kun. K. Bėkšta, seserimi Ksavera ir kitais.

Prieš savo pranešimą Čikagos "Seklyčioje" trečiadieninių popiečių rėmuose birželio 18 d. svečias pristatė savo knygą *Lietuvių misijos Amazonėje,* kurios jau antrą laidą, šiemet išleido Vilniuje. Keletą egzempliorių pasiūlė ir "Seklyčios" lankytojams.

Šioje knygoje yra ir dr. Aleksando Guobio įspūdžiai apie ekspediciją pas Amazonės lietuvius misijonierius – kun. dr. Aleksandrą Bendoraitį ir seserį Ksaverą-Emiliją Šakėnaitę. Ši 208 puslapių knyga, kurios pirmoji laida (1000 egzempliorių "išgaravo" per metus) vaizdžiai nušviečia didžiulį lietuvių misijonierių įnašą, darbuojantis mažai apgyventose žemėse P. Amerikoje.

Knygoje teigiama, kad ji yra bene pirmoji platesnė apybraiža apie solidų lietuvių įnašą į misijų istoriją. "Ji ypatinga tuo, kad abu autoriai asmeniškai pažinojo žmones, apie kuriuos rašė, savo akimis matė sodrią Amazonės gamtą, jos gyventojus, o kun. A. Saulaitis, SJ, ten septynerius metus misijonieriavo pats". Taip rašoma knygos paskutiniame viršelyje.

Savo pasakojimą kun. A. Saulaitis pailiustravo skaidrėmis iš savo praleistų dienų P. Amerikoje, kuriose atsispindėjo ir jo misijonieriška veikla, to krašto lietuviai, lietuvių parapijos, jaunimo stovyklos. Jo pranešimas buvo informacinis ir susirinkusius (apie 60) puikiai supažindino su P. Amerikoje gyvenančiais lietuvių kilmės žmonėmis bei mūsų tautiečių atliktu misijonierišku darbu.

Svečią susirinkusiems pristatė "Seklyčios" trečiadieninių popiečių organizatorė bei vedėja Elena Sirutienė. Kun. A. Saulaitis po pranešimo susilaukė klausimų. Po jų – bendri pietūs.

Pora savaičių pabuvojęs Čikagoje, birželio 24 d. jis pajudėjo atgal prie savo darbų Vilniuje. Ten jis jau rado Brazilijos lietuvių tautinių šokių grupę, atvykusią į Pasaulio lietuvių dainų šventę, kurią jėzuitai yra įsipareigoję globoti.

Apie gyvenimą Lietuvoje kun. A. Saulaitis papasakojo ir per visas tris Čikagos lietuvių radijo programas. Netrukus savo veiklą pradės nauja lietuvių radijo programa, kurią įsteigė neseniai į Čikagą atvykę tautiečiai.

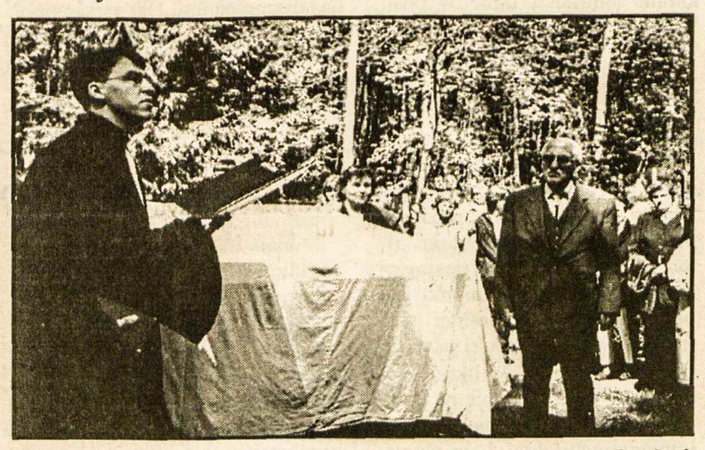

K. Donelaičio paminklo atidengimo iškilmėje Bitėnų-Rambyno kapinaitėse ev. liuteronų kunigas Mindaugas Kairys ir Donelaičių giminės palikuonis Lutz Wenan Nuotr. M. Purvino, 2003.V.10

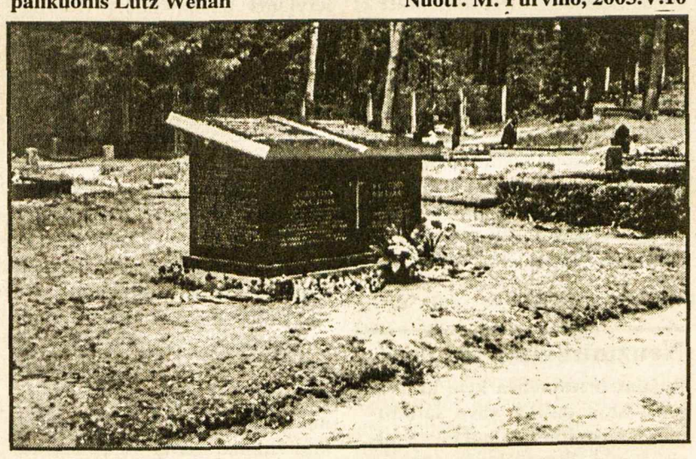

Paminklas Kristijonui Donelaičiui Bitėnų-Rambyno kapinėse Nuotr. M. Purvino, 2003.V.10

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

premjeras Leszek Miller pasirašė laišką Europos komisijos pirmininkui Romano Prodi, prašydami Europos sąjungos (ES) paramos Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklams sujungti. Pagal ES užsakytą Didžiosios Britanijos patarėjų tyrimą, projekto įgyvendinimui pasiūlyta gauti iki 60% negrąžinamos paramos iš ES. Numatomos projekto išlaidos – 434 mln. eurų (1.5 bln. litų). Lėšos būtų skiriamos ne tik Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklams sujungti, bet ir Lietuvos, Lenkijos, Latvijos, Estijos elektrinėms modernizuoti bei pritaikyti darbui vienoje sistemoje.

Planuojama, kad vienu iš atsipirkimo veiksnių bus tokia elektros tilto veiklos strategija, kai, sustabdžius Ignalinos atominę elektrinę, naktį elektros energija iš Lenkijos būtų tiekiama į Lietuvą ir Latviją, o dieną – atvirkščiai. Didžiausios apkrovos metu Lietuva remtųsi Kruonio akumuliacine elektrine. Elektros tiltas į Lenkiją leistų Lietuvai išvengti energetinės priklausomybės nuo buvusios Sovietų Sąjungos bendros elektros perdavimo sistemos, taip pat eksportuoti į Vakarus elektros perteklių.

Patikslintas biudžetas

Lietuvos seimas liepos 3 d. patikslino šių metų valstybės biudžetą, perskirstė 193.5 mln. litų. Patikslintame biudžete numatyta papildomų lėšų skirti žemės ūkiui, sveikatos, teisėsaugos, socialinės ir švietimo sritims, taip pat eurointegracinėms ir kitiems investiciniams projektams finansuoti. Kaip praneša ELTA/LGTIC, žemės ūkiui papildomai skirta daugiausia – 102 mln. litų. Nuo gegužės pradžios įsigaliojusio Baudžiamojo kodekso įgyvendinimui – 10 mln. litų, Vidaus tarnybos statuto įgyvendinimui – 11.6 mln litų.

Papildymams lėšų gauta mažinant išlaidas kitur, labiausiai – Finansų ministerijoje (sumažinta 97.9 mln. litų). **RSJ**

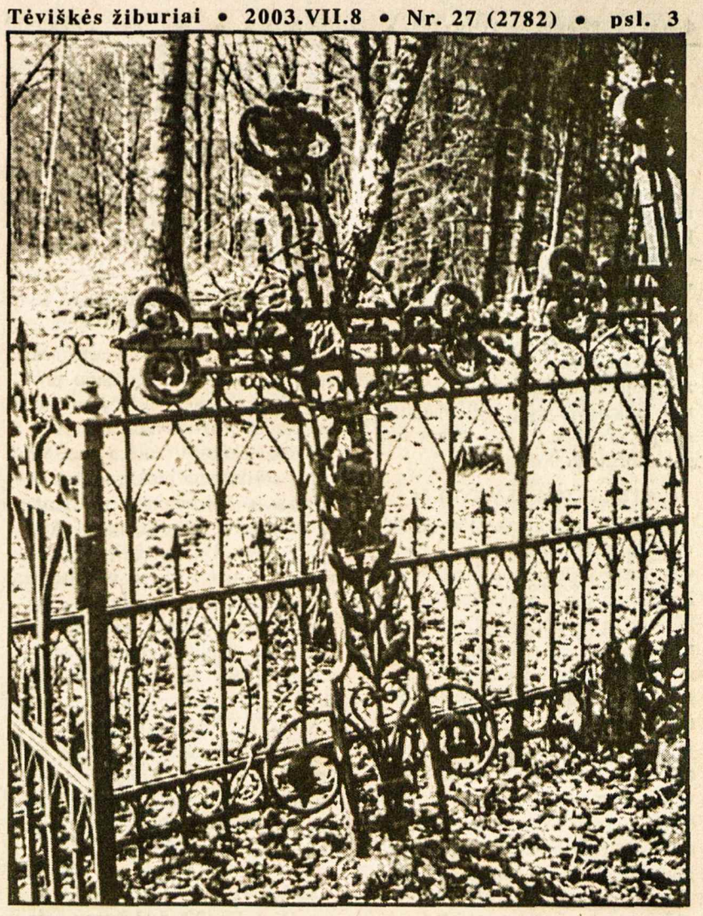

Klaipėdos krašto kapinės – Tilžės meistrų kalti senoviniai metaliniai kryžiai Nuotr. M. Purvino, 2003.III.

Naujos galimybės ir pavojai

Žvelgiant į lietuvių tautos dabartį ir ateitį

DR. JONAS KUNCA

Kur lietuviai begyventų, Lietuvoje ar išsiblaškę plačiame pasaulyje, sudaro vieną visuomenę, kurią vadiname tauta. Visus mus jungia bendra kalba, ilga istorija, papročiai bei tarpusavio santykiavimo normos. Mūsų pasąmonėje glūdi jausmas, kad ji mus globoja. O kartu jaučiame pareigą prisidėti prie jos gerovės, gero vardo išlaikymo ir istorinio tęstinumo. Žinome, kiek kraujo išliejo mūsų tautiečiai, gindami tą žemę, kiek žuvo mūsų brolių Sibire vien dėl to, kad jie buvo lietuviai. Savaime pajuntame pareigą ir mes, gyvenantys užsienyje, prisidėti prie jau atgavusios laisvę Lietuvos pažangos.

Dabartinė mūsų brolių karta Tėvynėje tinkamai neįvertinta atgautos laisvės, nes gyvenimo prasmę mato materializme. Dėl to tiek daug jaunų žmonių skuba į užsienį ieškodami didesnių uždarbių. Nesunku juos suprasti. Okupacijos metu neturėjo nei turto, nei laisvės. Dabar gali daryti ką nori.

O egoizmas žmogui yra prigimtas. Kiekvienas linkęs pirmoj vietoj rūpintis savo gerove. Tas instinktas stipresnis asmenyse su kolektyvistine patirtimi. Bet tautos ir valstybės pažangumui reikalingas minimalus pasiaukojimas bendriem visuomenės reikalam. Kitaip egoizmas nuvestų šalį į chaosą. Susiformavusios žmogaus galvosenos, taigi ir elgesio, pakeisti beveik neįmanoma. Tik tinkamai išauklėta nauja lietuvių karta galės pakeisti dabartinę padėtį.

Kad auklėjimą ir švietimą sugebėsim patobulinti, nėra abejonės, bet pradėję glaudžiau santykiauti su pažangesniu pasauliu susidursime su kitos rūšies pavojais. Mat su pakilusia gerove Vakaruose įsigalėjo besaikis materializmas, narkomanija, prostitucija, pornografija, homoseksualizmas ir begalė sektų, kurių tarpe yra ir gana pavojingų.

Lietuvos televizija galėtų prisidėti prie auklėjimo ir kultūros kėlimo. Deja, jai rūpi kuo didesnis uždarbis. Dėl to ir jos programos pilnos smurto, ištvirkavimo ir vadinamos "modernios" muzikos, kuri pasižymi triukšmu ir laukiniu ritmu. O Lietuvos jaunimėlis praleidžia nemažai laiko prie televizijos ekranų ir pradeda galvoti, kad juose rodomas gyvenimas yra ne tik normalus, bet ir madingas. Tautos vadai turėtų imtis priemonių televizijos programų pagerinimui.

Įstojus į ES prasidės naujas mūsų tautos išbandymas. Mums teks parodyti ne tik gebėjimą prisitaikyti prie naujos politinės-ekonominės padėties, bet ir užtikrinti mūsų tatuos gyvastingumą, kuriam gresia rimtas pavojus dėl gimimų skaičiaus sumažėjimo. Jį reikia padvigubinti siekiant išvengti tautos išnykimo. To gyvybinio klausimo sprendimas yra neatidėliotinas. Kartu jis surištas su paruošimu tam reikalingos aplinkos, kurią sudaro ekonominis pažangumas, šeimos pastovumas ir visuomenės kultūros pakilimas. Mūsų šalies ekonomika gerėja ir, galima tikėtis, kad ji ir toliau augs įstojus į ES.

Vakaruose tapo nuvertinta šeima. Mums jais pasekti žalinga. Vaikam reikia turėti motiną ir tėvą, kurie yra pirmieji gero elgesio, teisingumo ir kilnumo pavyzdžiai. Pastovioj šeimoj tėvas dirba, o motina gali atsidėti vaikų auklėjimui ir namų darbams. Vaikams paaugus ji gali, jei nori, vėl grįžti į darbą. Be to, sveika, pastovi šeima yra normaliai veikiančios valstybės pamatas.

Vakarai turi aukštai iškilusią technologiją, kuria mūsų kraštui pravartu pasinaudoti, o kai kurią net perimti. Bet prasidėjęs modernizmas ir kraštutinis materializmas yra prislopinęs Vakarų kultūrą. Lietuviams naudingiau puoselėti savą, tautinę kultūrą. Tam nėra jokių kliūčių. Susipratęs, blaiviai mąstąs lietuvis jaus pareigą prisidėti prie tautos išlaikymo, augindamas ir auklėdamas naują kartą. Aišku, mokyklos, spauda ir televizija galėtų daug prisidėti prie kultūros kėlimo.

Įsijungę į ES, atseit į Vakarų pasaulį, turėsime žymiai daugiau progų daryti pažangą. Tik kartu privalom blaiviai žiūrėti į naują aplinką. Vakaruose glūdi ne vien vertybės, bet ir tam tikri pavojai, kurių išvengsim aklai nesekdami jų pavyzdžiu.

OVER A CENTURY OF SERVICE
1874
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

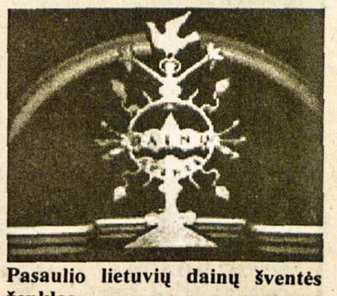

Pasaulio lietuvių dainų šventės ženklas

LAISVOJE TĖVYNĖJE

LAIDOS INTERNETE

Lietuvos radijo ir televizijos interneto tinklapis www.lrt.lt š.m. kovo mėnesį atnaujino transliacijas. Galima tiesioginiai matyti ir girdėti visuomeninio transliuotojo laidas ir pasiimti senesnes laidas iš archyvų. Archyvuose televizijos ir radijo laidos lieka apie mėnesį. Kitų televizijos stočių laidos matomos interneto tinklapyje www.tv.lt, dauguma radijo stočių savo programas taip pat transliuoja ir internete.

ATSILIKIMAS LYGYBĖJE

Seimo narė Birutė Vėsaitė buvo vienintelė moteris tarp 13 Lietuvos atstovų Europos parlamente. Briuselyje buvo pastebėta, kad tokios lyčių proporcijos "gadina Europos parlamento įvaizdį", nes ten moterys sudaro trečdalį iš 645 parlamentarų. Kaip rašo *Lietuvos rytas* (2003.VI.21), B. Vėsaitė pranešė, jog daug moterų Europos parlamente užima aukštus postus, vadovauja komitetams. "Nuo lietuvių šios moterys skiriasi pasitikėjimu savimi". Parlamentarų veikloje lygių galimybių principas taikomas visose srityse. Vakarų europiečiams atrodo, kad tarp būsimųjų Europos sąjungos valstybių pasiuntinių yra per mažai moterų. Iš Lenkijos delegacijos 54 narių – 9 moterys, Čekijos – iš 24 – 3, Latvijos – iš 9 narių – 1 moteris, o Estijai atstovauja tik 6 vyrai. Europos parlamento Moterų teisių ir lygių galimybių komitete buvo siūlyta taisyti ES valstybių įstatymus ir juose įvesti privalomą moterų nuošimtį kiekviename europarlamentarų sąraše.

SUTEIKTA MALONĖ

Lietuvos prezidento Rolando Pakso vadovaujama Malonės komisija birželio 26 d. nusprendė suteikti malonę 7 asmenims. Penki nuteistieji visiškai atleisti nuo likusios bausmės, dar dviejų bausmė sumažinta. Kaip rašo ELTA/LGTIC, visi sulaukusieji malonės yra nuteisti už smulkius, nesmurtinius nusikaltimus: vagiliavimą, naminės degtinės varymą ir pan. Iš viso Malonės komisijos posėdyje buvo svarstyti 36 malonės prašymai. Pavojingų nusikaltėlių, pvz. Žmogžudžių ar žagintojų malonės prašymų prezidentas netenkina.

JONINIŲ DIENA – ŠVENTĖ

Lietuvos seimas birželio 26 d. papildė Darbo kodeksą ir įteisino dar vieną valstybinę šventę. Kitais metais birželio 24-oji, Rasos (Joninių) diena bus nedarbo diena. Kaip praneša ELTA/LGTIC, po audringų diskusijų seime šios šventės įteisinimą rėmė 45 parlamentarai, 13 buvo prieš, 10 – susilaikė. Siūlymą seimui teikė opozicinės Liberalų ir centro sąjungos frakcijos seniūnas Eligijus Masiulis. Rėmėjų nuomone, Joninių šventimas, kuris galutiniame dokumente pavadintas Rasos ir Joninių diena, padėtų Lietuvai išlaikyti ir pabrėžti savitos kultūros bruožus įsijungiant į Europos sąjungą. Vieni oponentai piktinosi, kad šventės įteisinimas pagal vardus nelogiškas, kiti teigė, jog tai tikrai daugiau yra alaus gamintojų šventė, nes jaunimas per tokias šventes pasigeria.

DIDŽIAUSIAS LAUŽAS?

Joninių laužas, sukrautas birželio 23 d. prie Kauno pilies, laukia įtraukimo į Lietuvos rekordų knygą. "Factum" agentūros atstovai jį matavo dar nedegantį, skelbia LGTIC. Vien sukrautų malkų aukštis siekė 5 metrus. Laužui paaukota apie 4 kub. metrai malkų. Ugninis rekordas buvo užregistruotas 1999 m. Vilniuje. Ten buvo didžiausias degusių kelmų skaičius – jų buvo 2000.

ATIDARĖ GEDIMINO PROSPEKTĄ

Liepos 1 d. vyko svarbiausios sostinės gatvės – Gedimino prospekto, remontuoto daugiau kaip metus, ir Savivaldybės aikštės atidarymo iškilmės. Juostą ties Vilniaus arkikatedra perkirpo Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Vilniaus meras Artūras Zuokas. Du trečdalius lėšų remonto darbams skyrė vyriausybė, vieną trečdalį – savivaldybė. Gatvės remonto kaina buvo arti 22 mln. litų, Savivaldybės aikštės – 4.6 mln. litų. Remonto darbai atskleidė žinių apie praeitį, rašo ELTA/LGTIC. Kartu su statybininkais dirbę archeologai rado pastatų liekanų, kapaviečių, monetų, koklių, šaudmenų, įrodančių, kad dabartinio prospekto vietoje žmonės gyveno jau XV šimtmečio pradžioje.

ŽALIŲJŲ DEMONSTRACIJA

Birželio 23 d. Lietuvos žaliųjų judėjimas surengė demonstraciją prie Rusijos ambasados Vilniuje, rašo ELTA/LGTIC. Dalyviai su plakatais "Nežalokite Kuršių Nerijos gamtos", "Ne – naftos telkiniui D-6" reikalavo Rusijos vyriausybės ir "LUKoil" firmos sustabdyti naftos gavybą D-6 telkinyje ir kitose planuojamose vietose Baltijos jūroje. Rusijos gamtinių išteklių ministerija patvirtino D-6 projektą, neatsižvelgdama į Rusijos ir tarptautinių teisės normų pažeidimus, teismo procesus prieš "LUKoil" dėl informacijos slėpimo ir trukdymo nepriklausomam ekologiniam tyrimui. D-6 telkinyje per metus išgaunant iki 700,000 tonų naftos, iki 200 g. nuo tonos pateks į aplinką dėl technologinių priežasčių – per metus iki 1,400 tonų.

BAIGĖ BALTIJOS KOLEGIJĄ

Baltijos gynybos kolegija, įsteigta 1998 m. Estijos Tartu mieste, yra daugiašalis projektas, kurį koordinuoja Švedija, o kolegijai vadovauja Danijos brigados generolas Michael Clemmesen. Tikslas – išlaikyti bendrą Lietuvos, Latvijos ir Estijos štabų karininkų mokyklą, kurioje, vadovaujant Vakarų valstybių dėstytojams, tobulinami ginkluotųjų pajėgų vyresnieji štabo karininkai. Mokymo programa pritaikyta konkrečioms Baltijos valstybių sąlygoms. Šiais metais jame mokslus baigė 12 karininkų iš Lietuvos, iš viso diplomus iš šios mokslo įstaigos turi 38 aukšti Lietuvos karininkai. Be Baltijos valstybių atstovų, joje studijuoja Čekijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, JAV, Kanados, Lenkijos, Suomijos, Švedijos, Vengrijos, Vokietijos bei Bosnijos ir Hercegovinos atstovai.

VĖLIAVOS PRIE MOKYKLŲ

Švietimo ir mokslo ministeris Algirdas Monkevičius seimui pasiūlė Lietuvos valstybės vėliavos įstatymo pataisos projektą, kuris numatytų, jog prie valstybės ir savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklų būtų nuolat iškelta Lietuvos vėliava. Ministerio nuomone, trispalvė savo įvaizdžiu daug prisidėtų ugdant mokinių dvasinę pagarbą valstybei, tautai, jos dvasinėms vertybėms. Ji "suteiktų šioms valstybės ir savivaldybių įstaigoms išskirtinį valstybinės reikšmės statusą, daug prisidėtų prie jaunimo tautinio auklėjimo. Tokia vėliavos iškėlimo tvarka Latvijoje taikoma nuo 2001 m. **RSJ**

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Hamiltono skautininkės-kai, kurių tarpe š.m. kovo 2 d. skautininkės įžodį davė Lisa Lattanzi ir Silvija Stonkutė-Johnston s. Aldonos Pietrantonio namuose Nuotr. J. Gedrio

Su liūdesiu prisimename žmoną, mamą ir močiutę

a.a. EUGENIJĄ GRABYTĘ-FEDARIENĘ,

mirusią prieš dešimt metų –

Evaristas, sūnus Edvardas, dukra Violeta ir jos šeima

Kodėl lėtai kyla ekonominė gerovė Lietuvoje?

Tuo klausimu prof. Valdas Samonis yra parašęs studiją anglų kalba. Joje autorius apskaičiuoja Sovietų Sąjungos padarytą žalą ne tik Lietuvoje, bet ir kitose pokomunistinėse šalyse. Šia studija autorius bando sudominti Lietuvos pareigūnus, bet nesėkmingai. Nors yra Seimo priimtas įstatymas dėl žalos, padarytos Lietuvai Sovietų Sąjungos, bet jis nevykdomas dėl politinių priežasčių. Čia pateikiama santrauka minėtos prof. V. Samonio studijos.

"Sovietų Sąjungos įvesta Lietuvoje ir kitose pavergtose šalyse sistema grąžino šių šalių ekonominę plėtrą mažiausiai dviem dešimtmečiais atgal, lyginant su Vakarų kraštais, kaip Danija, Suomija. Ši studija yra pirmas bandymas apytikriai išmatuoti ir apibendrinti tiesioginį komunizmo ir komunizmo paveldo poveikį ekonominei plėtrai, kurį bando išreikšti pasiūlytas komunistinio atsilikimo rodiklis (KAR). Studijoje nėra nagrinėjami kiti įvairūs neigiami komunizmo efektai, kaip pavyzdžiui žmogiškųjų išteklių naikinimas (žudynės, kalėjimai, trėmimai, emigracija, etc).

Studijos tikslas – patikrinti, kodėl realiai dar neišsipildė žmonių lūkesčiai dėl gerovės kilimo pereinamuoju laikotarpiu buvusiose komunistinėse šalyse, praėjus daugiau kaip dešimčiai metų nuo nepriklausomybės atgavimo ir posūkio į rinkos ekonomiją ir demokratiją.

2000-2002 m. vis dar gan lėtas ekonomikos augimas, ypač gyvenimo lygio lėtas kilimas bei nedarbo didėjimas tokiose šalyse, kaip Lietuva, kitos Baltijos šalys ir Lenkija, yra didele dalimi sąlygotas komunistinės sistemos paveldo, neutralizuojančio žymias ekonomikos reformų pastangas, sąlygojančio įmonių bankrotus ir pan. Toks tikrovės nustatymas labai naudingas norint gerinti buvusią bei dar iš dalies esamą padėtį. Dar reikės nemažai laiko ir pastangų, siekiant atsikratyti komunizmo palikimo įtakos Lietuvai bei kitoms pokomunistinėms šalims".

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. *TŽ leidėjai*

Skrendantiems lėktuvu

Šiais moderniais laikais, kai skridimas lėktuvu yra tapęs viena greičiausių ir patogiausių susisiekimo priemonių, ir jauni, ir garbaus amžiaus keleiviai leidžiasi į tolimas keliones, reikėtų visiems žinoti, kas darytina, kad tokia kelionė nepakenktų jūsų sveikatai.

Visi esame girdėję apie keleiviams pasitaikančią trombozę, kai ilgas valandas kelionėje lėktuve sėdima, negalint kojų tinkamai ištiesti. Tai gali privesti prie kraujo krešulių atsiradimo kojose, vadinamų giliųjų venų trombose (deep vein thrombosis – DVT). Tai gali taip pat atsitikti keliaujant ilgas distancijas traukiniu ar automobiliu, nuotolius nes ilgą laiką sėdime nejudėdami vienoje vietoje. Norint to išvengti, skrendant lėktuvu dažnai pajudėkite ir ištieskite kojas ir pėdas. Pavaikščiokite lėktuve kai leidžiama, jei galima, kas valandą ar dvi. Bandykite sulenkti savo kojas per kelius keletą kartų kas 30-60 minučių kai sėdite.

Kitas geras patarimas yra "vaikščioti vietoje". Kai sėdite, laikykite pėdas tvirtai ant grindų ir pakartotinai sutraukite tai vienos, tai kitos raumenis. Kai kurios oro linijos siūlo "video", kur rodoma kokias pratybas daryti skrendant, kai esate sėdimoje pozicijoje.

Kitas būdas išvengti krešulių yra nesėdėti uždėjus koją ant kojos, gerti daug vandens ar sulčių ir vengti alkoholio skrydžio metu.

Taip pat ir kai kurios sveikatos problemos gali prisidėti prie kraujo krešulių susidarymo: jei turite savo sveikatos istorijoje kraujo krešulių susidarymą kojose, turite vėžį, gaunate hormonų terapiją (į tai įeina ir moterų per burną imami vaistai apsisaugoti nuo pastojimo), rūkymas, nėštumas, neseniai turėta didelė operacija ir neseniai buvus ilgesnį laiką nejudomoje pozicijoje.

Jei turite sveikatos problemų, prieš keliaujant pasitarkite su savo gydytoju. Jis gali patarti nešioti specialias kojines, kurios suspaus kojas, ar imti vaistus, pvz. aspiriną, jei neimate kraują skystinančių vaistų. Visa tai gali padėti jūsų kraujui mažiau krešėti.

(*Pensininkas* 2003 m. 3 nr., *Mayo Clinic Health Letter*)

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

KĘSTAS
Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus
Dailininkas ***Kęstutis Keparutis***
Tel. FAX 905 312-9924
195 Beach Rd., Hamilton,
Ontario L8L 4A8

Hamilton, Ont.

POKARINIAI IŠEIVIAI HAMILTONE, išplėtę gana stiprią veiklą, sukūrė organizacijas, kurių dauguma mini 50 m. veiklos sukaktis. Aušros Vartų parapija paminėjo jau 55 m. sukaktį. Tą sekmadienį buvo iškilmingos šv. Mišios, o Jaunimo centro salėje vyko daugybės nuotraukų paroda iš parapijos veiklos.

40 metų veiklos sukaktį paminėjo ir medžiotojų-žūklautojų klubas, pavadintas Giedraičio vardu. Sukakties proga išleistas lankstinukas su nuotraukomis, trumpa klubo apžvalga, daugiausia iš sodybos-šaudyklos veiklos. Lankstinuko iniciatoriaus sveikatai sušlubavus, darbą atliko jaunesnieji – spaudai paruošė G. Senkus, o J. Čebatorius, net nebūdamas klubo narys, savo spaustuvėje lankstinuką gražiai atspausdino.

Medžiotojų-žūklautojų klubo nariai su savo įsigyta sodyba-šaudykla sudaro galimybę visiems lietuviams susiburti ir gamtoje savųjų tarpe pabūti, o jaunimui yra vietos pasportuoti ir net stovyklauti. **J.K.**

Winnipeg, Man.

A.a. ALGIRDAS RAMANČIAUSKAS mirė š.m. gegužės 27 d. Jis buvo gimęs 1943 m. rugpjūčio 23 d. Pocų kaime, Šilutės rajone. 1991 m. su šeima atvažiavo į Kanadą, Vinipegą, kur gyveno jo tėvai Stasys ir Julija Ramančiauskai. Liūdintys liko jo mama Julija, žmona Janina ir šeima bei Vinipego lietuviai, nes a.a. Algirdas visada dalyvaudavo vietos lietuvių minėjimuose ir kituose renginiuose. Netikėta mirtis suardė ir planus, kai jų šeima ruošėsi rugpjūčio mėnesį paminėti Algirdo 60-ties metų gimtadienį ir 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

Dr. ERINIJA PRANCKEVIČIENĖ į Vinipegą atvažiavo š.m. balandžio mėn. ir dirba Vinipego Radiognostikos institute. Ji dalyvauja projekte, kurio tikslas sukurti metodus, įgalinčius ankstyvą vėžio diagnostiką pagal audinių spektrinius matavimus. Liepos pradžioje atvažiavo du jos sūnūs, kurie jau yra užregistruoti lankyti vietinę mokyklą. Naujiesiems vinipegiečiams linkime daug sėkmės. **Ev.F.**

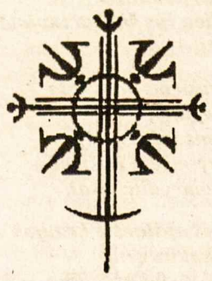

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Mykolas Paškevičius, žymus dailininkas, baigdamas 96-tuosius amžiaus metus, mirė gegužės 19 d. Anaheim vietovėje, Kalifornijoje. Velionis gimė Rygoje. Motina lietuvė, o tėvas gudas. Vedė lietuvaitę Oną Dokalskaitę, taipgi pasižymėjusią dailininkę. Kaune gimė dukra Alyna, tapusi išeivijoje taip pat žymia dailininke. Paškevičiai išaugino ir įvaikintą dukterį Birutę. M. Paškevičius baigė Meno akademiją St. Petersburge, Rusijoje. Anksti įvertintas kūrybos premijomis. Reiškėsi parodose Rusijoje, Gudijoje, Lietuvoje, Vokietijoje ir JAV-se tarp lietuvių: Niujorke, Los Angeles bei Anaheim miestuose. Velionis buvo Los Angeles LB apylinkės, Šv. Kazimiero parapijos, Dailiųjų menų klubo narys. Gyvendamas Niujorke priklausė Lietuvių dailininkų draugijai, artimai draugavo su dailininkais V. K. Jonynu, P. Jurkum ir kitais. Jo liūdi žmona Ona, dukterys Alyna ir Birutė, kurios velionį slaugė ir su pagarba bei apeigomis palaidojo.

(*Darbininkas,* 2003 m., 6 nr.)

Brazilija

Brazilijos lietuvių laikraštyje *Mūsų Lietuva,* 2003 m., 5 nr., rašoma apie buvusį Šv. Juozapo parapijos kleboną Vila Zelinoj prel. Juozą Šeškevičių, populiariai vadinamą Dėde Juozu. Jis į Braziliją atvyko 1954 m. ir su dideliu pasiryžimu ėmėsi darbuotis Šv. Juozapo parapijoje, Sao Paulo mieste. Jį mielai vikaro pareigoms priėmė tuometinis parapijos klebonas kun. P. Ragažinskas. Jaunasis vikaras išplėtė moksleivių ateitininkų veiklą, įtraukdamas į ją visų lietuviškų rajonų jaunimą. Rengė jaunimo vakarus, režisavo vaidinimus, įspūdingai paruošdavo gyvus paveikslus, pabrėždamas meilę Lietuvai ir kenčiantiems tautiečiams. Perorganizavo mokykloje lietuvių kalbos pamokas, pakeisdamas visą eilę be atlyginimo dirbti mokytojų. Jo laikais Vila Zelinoj pradėta statyti nauja klebonija ir padidinti Jaunimo namai. Vėliau 12 metų (1962-1979) sunkiose sąlygose darbavosi tarp indėnų Cipo parapijoje. Grįžęs į Vilą Zeliną 1975 m. tapo Šv. Juozapo parapijos klebonu ir vėl visa savo energija įsijungė į religinę bei lietuvišką veiklą. Tuo metu buvo nupirktas didelis žemės sklypas Atibajoje ir jo pastangomis socialiniams reikalams pastatyti keturi dideli pastatai, ir vietovė pavadinta *Lituanikos* vardu. 1996 m., sulaukęs 75-rių metų amžiaus, atsisakė klebono pareigų, išėjo į pensiją ir apsigyveno *Lituanikoje.* Šiais metais prel. J. Šeškevičiui sueina 50 metų kunigystės sukaktis. Jis 1953 m. liepos 12 d. Romoje buvo įšventintas kunigu ir pasirinko gyventi bei darbuotis Brazilijoje.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Britanija

Metinis Didž. Britanijos lietuvių sąjungos suvažiavimas įvyko gegužės 10-11 d.d. atnaujintoje Sodybos salėje. Jame dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė naujasis Lietuvos ambasadorius Londone A. Taurantas. Suvažiavimą trumpu žodžiu pradėjo DBLS valdybos pirm. V. Gasperienė, invokaciją sukalbėjo kleb. kun. J. Tverijonas. Susirinkimui pirmininkauti išrinktas buvęs ilgametis sąjungos pirm. J. Alkis, atvykęs iš Lietuvos. Trumpą valdybos pranešimą padarė pirm. V. Gasperienė. PLB atstovė M. Šmitienė kalbėjo apie besiplečiančią Pasaulio lietuvių bendruomenę Rytų Europoje. DBLS tarybos pirm. K. Tamošiūnas atkreipė dėmesį į Londone veikiantį lietuvių klubą, kuriam reikalinga finansinė pagalba. Revizijos komisijos pranešimą padarė D. Furmonavičius, pažymėdamas, kad knygvedyba atliekama tvarkingai. Apie skautų veiklą kalbėjo V. O'Brien nurodydamas, kad šių metų skautų stovykla įvyks liepos 26-rugpjūčio 2 d.d. Baltiečių tarybos vardu kalbėjo A. Vilčinskas, paminėdamas, kad su šia taryba nori bendradarbiauti Baltijos kraštų ambasadoriai Londone. Rotacine tvarka buvo renkama valdyba. Ją sudaro: pirm. V. Gasperienė, sekr. J. Podvoiskis, ižd. J. Žilinskas, atstovas spaudai V. O'Brien, *Europos lietuvio* redaktorė I. Švalkienė ir nariai – G. Cormisk bei P. Podvoiskis; revizijos komisiją: D. Furmonavičius, S. Šarka ir Vl. Gedmintas. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

(*Pasaulio lietuvis,* 2003 m., 6 nr.)

Lenkija

Punske veikianti "Aušros" leidykla š.m. balandžio 12 d. Vilniaus mokytojų namuose šventė savo dešimtmetį, susilaukdama didelio vilniečių bei Lietuvos spaudos dėmesio. Minėjime dalyvavo Lietuvos seimo atstovai ir kiti svečiai, gausi Punsko bei Seinų lietuvių delegacija. Lietuvos ministerio pirmininko A. Brazausko sveikinimą skaitė Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės direktorius A. Petrauskas, o seimo pirmininko A. Paulausko – seimo narys A. Plokšto. Taipgi leidyklą pasveikino knygų mugės rengėjai, Rytų Lietuvos kultūros centras. Apie leidyklos atliktus darbus kalbėjo jos direktorius R. Vitkauskas. "Aušros" leidyklos išleistų knygų autoriams, dailininkams bei bendradarbiams buvo įteikti suvenyrai. Minėjimo šventė baigta poezijos pyne, kurią atliko S. Birgelis ir kanklininkė J. Macukonytė. Vyko ir kitas renginys Mokytojų namų auditorijoje – A. Vaičekauskienės knygos *Tradicinės kultūros pėdsakais* sutiktuvės. Dalyvavo per 250 asmenų, kalbėjo pati knygos autorė ir etnografė N. Sidarienė, o koncertą atliko "Alnos" ir "Gimtinės" ansambliai.

(*Aušra,* 2003 m., 8 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.55%
180 dienų indėlius	1.55%
1 m. term. indėlius	2.50%
2 m. term. indėlius	2.75%
3 m. term. indėlius	3.00%
4 m. term. indėlius	3.25%
5 m. term. indėlius	3.75%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.50%
2 m. ind.	2.75%
3 m. ind.	3.00%
4 m. ind.	3.25%
5 m. ind.	3.75%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	4.95%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Pasaulio lietuvių dainų šventė

Kur amžiai Gedimino pilį supa,
Kur laikrodis sudaužo mūs metus,
Kur Katedra, srauni Vilnelės upė,
Visi lietuviai susiburs kartu.
Čia degs laužai. Spalvom pražydę aikštės
Susitikimų džiugesį sugers...
Galės kiekvienas Vilniui meilę reikšti,
Nebodamas jaunystės ar rudens.

Duok ranką, sese, broli lietuvi,
Dainon ir šokin įliek aistros!
Neramios širdys, Vilniuj pabuvę,
Šventinę gaidą ilgai kartos.

Užaugome skirtinguos kontinentuos,
Bet mintys dega ta pačia kaitra,
Visas tarmes – lietuviškas – suprantam,
Bendravimui kliūčių jau nebėra.
Mūs trispalvė lengvu šilku mojuoja
Ir šviečia tartum kelrodė žvaigždė.
Lai debesys saulelės neužstoja,
Kai Himnas per pasaulį nuaidės.

Daina, praskridusi viršūnėm liepų,
Išjudins senas klumpes iš kerčių,
Ir, protėvių kapuos tyla atliepus,
Pažadins dorą, gėrį mūs pačių.
Smagu pabūt drauge, sesele, broli.
Negrįš jau niekad praeitis skaudi!
Nors viens nuo kito myliomis nutolę.
Tačiau kalba – kiekvieno ta pati.

Skambiausius posmus Lietuvai sudėsim, -
Teaušta dar gražesnė ateitis!
Apsaugok, Dieve, mus nuo priešo kėslų,
Kad vėlei čia galėtum susitikt.
Užges laužai... Džiaugsmu skambėję aikštės
Išsiskyrimų ašaras sugers...
Į kitą kontinentą siųsim laiškus,
Nebodami jaunystės ar rudens.

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

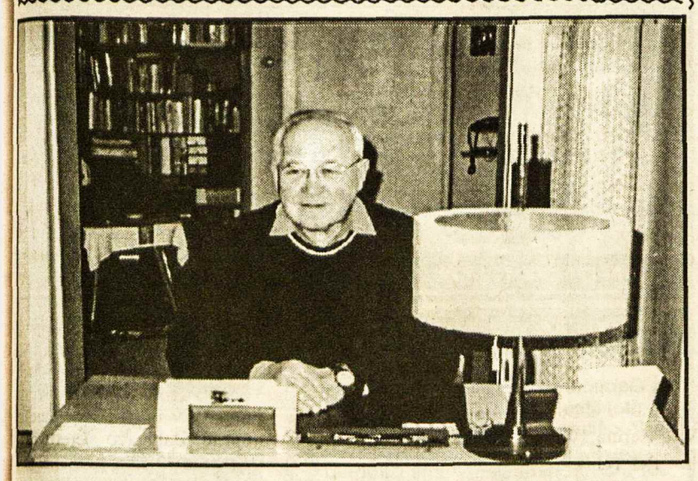

Išeivis iš Klaipėdos krašto Martynas Tydeckis – vienas iš paminklo K. Donelaičiui Rambyno kalne rėmėjų Nuotr. M. Purvino, 2002.XI

Dievo ir tėvynės kunigas

A. a. kunigas daktaras Steponas Matulis, marijonas, miręs 2003.VI.18 Didžiojoje Britanijoje

Dr. DARIUS FURMONAVIČIUS

Velionis gimė 1918 m. vasario 21 d. Daujočių kaime, Svėdasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje (Anykščių raj.), lietuvių ūkininkų šeimoje. Mokėsi Svėdasuose ir Užpaliuose, Marijampolės gimnazijoje, kurią baigė 1939 metais. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete Kaune techniką, filosofiją ir teologiją, Eichstaetto seminarijoje filosofiją ir teologiją (Vokietijoje), Romos Angelicum domininkonų universitete teologiją. Gavo licenciato (1945) ir daktaro (1946) laipsnius už disertaciją: *Archiepiscopus Georgius Matulaitis-Matulevičius MIC, Visitator Apostolicus in Lituania 1925-27* (išversta į lietuvių k., *Šaltinio* išleista 2000-aisiais). Tesė daktaro kursą Romos Gregorianumo universitete, Bažnyčios istorijos fakultete, kur gavo licenciato laipsnį (1947) ir parengė antrąją dr. disertaciją: *Archiepiscopus Georgius Matulaitis-Matulevičius, Renovator Marianorum. Šaltinio* išleista 1997-aisiais, išversta į anglų kalbą ir ruošiama anglų kalba *Šaltinio* išleisti šiais metais.

Nuo 1933 m. bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje. 1953 m. Romoje Marijonų generaliniame name paskirtas naujokyno vedėju, generalinio namo kolegijos viršininku, 1957 m. paskirtas marijonų dvasios vadovu. 1958 m. išvyko klebonauti į Londono lietuvių parapiją. 1961 m. atkūrė Pasaulio lietuvių tautinės minties katalikišką žurnalą *Šaltinis* ir jį redagavo Londone, vėliau Nottinghame. Nuo 1970 m. *Šaltinis* buvo spausdinamas nuosavoje spaustuvėje apytikriai 2000 egzempliorių tiražu. Buvo skaitomas ne tik Anglijoje ir kituose Vakarų Europos kraštuose, bet ir Amerikoje, Australijoje, Azijoje. *Šaltinio* leidykla išleido per 30 knygų ir paskaitų atspaudų.

1965 m. kun. S. Matulis įsteigė jaunimo "Židinį", Lietuvių katalikų centrą Nottinghame ir jam vadovavo. "Židinyje" lietuvaičiai mokėsi skaityti ir rašyti, veikė berniukų bendrabutis. Įrengiama Vilniaus Aušros Vartų Marijos koplyčia, lituanistinis knygynas. "Židinyje" nuolat lankydavosi įvairūs svečiai; skaitė savo kūrybą ir paskaitas Lietuvos dainius poetas Bernardas Brazdžionis iš Los Angeles, politologas Aleksandras Štromas, vėliau išvykęs profesoriauti į JAV, ir daugelis kitų įžymių kūrėjų.

1965 – 1985 m. vadovavo D. Britanijos lietuvių katalikų sielovadai, sekretoriavo D. Britanijos lietuvių katalikų bendrijoje. Kun. S. Matulis buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys, istorikas, paskaitininkas, Europos lietuvių skautų kapelionas.

Ypatingi kun. dr. Stepono Matulio, MIC, nuopelnai yra Lietuvos valstybės tęstinumo darbas, puoselėjant lietuvybę, Palaimintojo arkyvyskupo Jurgio Matulaičio šventumo bylos vedimas Romoje, labdaringa veikla. Kun. dr. S. Matulio laidotuvės įvyko lietuviškoje Wilford Hill kapinių dalyje iš St. Barnabas katedros Nottinghame birželio 25 d.

Kun. dr. Stepono Matulio pradėti darbai tęsiami. Londono lietuvių klebonas kun. Petras Tverijonas sutiko aptarnauti ir Nottinghamo lietuvius.

Aštunto skyriaus abiturientai Toronto Maironio mokyklos 2002-2003 mokslo metų užbaigime š.m. gegužės mėn. Prisikėlimo parapijos salėje Nuotr. D. Puterienės

Operos solistai (iš k.): Virgilijus Noreika, Judita Leitaitė, Eduardas Kaniava, Vladimiras Prudnikovas

Lietuvos "tigrų" koncertas

Solistų Eduardo Kaniavos, Vladimiro Prudnikovo ir Juditos Leitaitės koncertas Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Buvo skelbiama, kad Čikagoje, Jaunimo centro didžiojoje salėje, š.m. birželio 14 d. įvyks "Trijų tigrų" (Virgilijaus Noreikos, Eduardo Kaniavos ir Vladimiro Prudnikovo) koncertas kartu su soliste Judita Leitaite. V. Noreikai negalėjus atvykti, keitėsi ir koncerto pavadinimas: paskutinėmis dienomis buvo pavadintas "Juodoji katė tigrų draugijoje". Koncertą rengė Loretos Welch (iš Niujorko) "Mažoji širdelė" fondas paremti skaudaus likimo ištiktiems vaikams Lietuvoje.

Koncertai vyko dar ir Hartforde (birž. 15), Niujorke (birž. 21) ir New Jersey (birž. 22).

Į Jaunimo centro didžiąją salę atėjo labai daug šių žymių ir mėgstamų solistų gerbėjų. Daugumą šį kartą sudarė "trečioji banga".

Atlikėjus pristatė Loreta Welch. Programos leidinėlio nebuvo, solistai patys pranešinėjo, ką dainuos. Pradžioje V. Prudnikovas pasakė, kad šis koncertas yra skirtas labdarai paremti vargo prispaustiems 23 vaikams, kuriems padeda Loretos Welch fondas.

Pirmoji koncerto dalis buvo solinė: ištraukos iš operų, operečių ir lietuvių liaudies dainos. Akompanavo koncertmeisterė pianistė Nijolė Ralytė. Antrojoje koncerto dalyje – arijos, duetai, trio ir dainos specialiai šiai daliai supintos į vieną nuotaikingą pynę.

Koncertas buvo puikus ne tik tuo, kad jame dalyvavo žymieji operos solistai iš Lietuvos, bet ir savo turiniu, kuris turėjo patenkinti įvairaus skonio klausytojus.

Pirmojoje dalyje džiaugėmės puikiai atliktomis solistų V. Prudnikovo, J. Leitaitės ir E. Kaniavos arijomis bei dainomis, kurių žymią dalį sudarė ištraukos iš lietuviškų operų ir lietuvių liaudies dainos. Kitų kraštų kūrėjų kūriniai buvo atliekami originalia kalba – prancūziškai, itališkai, vokiškai. Puikus buvo ir rečiau girdimų harmonizuotų liaudies dainų parinkimas. Pirmoji koncerto dalis buvo baigta visiems trims solistams dainuojant "Funiculi Funicula", įjungiant ir publiką.

Antroji dalis buvo tikrai nuotaikinga, humoru perpinta ištraukų iš operų, operečių ir pritaikintų lietuviškų dainų pynė, palydima iš anksto įrašytos orkestro muzikos.

Atlikėjai keletą kartų buvo iškviesti pakartojimui (bisui). Klausytojai gausiai plojo ir pabaigoje atsistojo pagerbdami solistus, kurie buvo apdovanoti gėlėmis.

Po koncerto buvo ir vaišės JC kavinėje – pabendravimas su solistais.

Džiugu, kad koncerte dalyvavo tiek daug žmonių, neseniai atvykusių iš Lietuvos, tuo paremdami Loretos Welch fondo "Mažoji širdelė" veiklą.

Tas fondas yra įsteigtas Loretos prieš keletą metų ir remia 23 pagalbos reikalingus, sunkaus likimo ištiktus vaikus iš Šiaulių, Telšių, Varėnos ir kt. rajonų.

Kaip Loreta suminėjo trumpame pokalbyje pertraukos metu, tie vaikai yra našlaičiai arba iš asocialių šeimų ar iš daugiavaikių šeimų. Ji sakė, kad šio koncerto beveik visas pelnas yra skiriamas tiems vaikams paremti. Linkėtina Loretai Welch sėkmės jos gražiuose užmojuose, nes pagalbos vargstantiems niekada nėra per daug.

MINIATIŪROS

Skliautų kalba

Senųjų rūmų skliautai prisigėrę grafų pokštavimų, dainų, meilės ir klastos. Palikite mane vieną čia. Aš dvasių nebijau. Tik nekalbėkite apie dabartį. Man reikia praeities. Prašau, palikite vieną mane čia. Aš pasiklausysiu skliautų kalbos.

Laiškas dukrai

Troboje dūzgia ratelis. Žilagalvė motina verpia linus. Spragančios malkos židinyje seka seną seną sakmę nuo vieno linų žydėjimo iki kito, nuo vienos vasaros iki kitos…

Parymusi motina niūniuoja dainą, o dūzgiantis ratelis jai pritaria. Vėliau ji prabyla:

– Nekartok, dukrele, mano klaidų. Šiandien Tau reikia lininės suknelės, meilės, pagarbos, dėmesio… Šiandien Tau reikia pamatyti platųjį pasaulį, visko reikia šiandien ir tik gyviesiems… Aš taip negyvenau, dukrele… Viską atidaviau Jums, o sau pasilikau baltas plaukų sruogas ir sugrubusias rankas. Nedaryk mano klaidų, dukrele. Žmogui visko reikia šiandien…

Moksleivių ir mokytojų šventė

Besibaigiančius mokslo metus pasitiko išsiblaškėlė vasara. Rokiškio "Romuvos" gimnazijoje surengta 2002-2003 m.m. Nominacijų šventė. Jos tikslas – apibendrinti ir įvertinti moksleivių ir mokytojų veiklos rezultatus. Su didžiausiu entuziazmu šiai šventei idėjas kaupė gimnazijos moksleivių seimas, scenarijų kūrė direktoriaus pavaduotoja ugdymui Nijolė Zabarskienė ir mokytoja lituanistė Audronė Dūdienė. Pagaliau šventės vedantieji: gimnazistė Gintarė Malcaitė ir mokytojas Erikas Guigalas iškilmingai paskelbė 2002 – 2003 m.m. nominacijas. O jų buvo įdomių: Metų įvykis, Metų šou, Metų projektas, Metų proto bokštai ir bokšteliai, Metų talentas, Metų debiutas, Metų dizaineris, Metų europietis, Metų siena, Metų paparacis, Metų reanimatorius, Metų sportininkas, Metų bosas. Įdomu tai, kad Nominacijų šventėje kartu buvo vertinami mokytojų ir moksleivių pasiekimai. Šventę papildė muzikiniai intarpai: dainos, šokiai, muzikinis spektaklis "Coliukė", – iškilmingą nuotaiką sukūrė trankus orkestras, vadovaujamas mokytojo Eugenijaus Gudonio. Nominantams už aktyvią ir kūrygingą veiklą ginmazijos gyvenime įteiktos "Romuvėlės" statulėlės. Šventės organizatoriai mano, kad šis renginys gimnazijoje taps tradiciniu.

Gyvenimas – scena liūdnoji

Rokiškio kraštą eilėmis garsino poetai: A. Vienažindys, A. Strazdas, P. Širvys ir daugelis kitų. Literatūrinės kūrybos tradicijos Rokiškyje gyvos ir šiandien. Jau eilė metų poezijos ir prozos žodžio puoselėtojai susibūrę į Rokiškio literatų klubą "Vaivorykštė". Jo kuratorė S. Kalpokaitė į literatūrinius skaitymus, naujų knygų sutiktuves neužmiršta pakviesti seno ir jauno.

Rokiškio rajono viešosios bibliotekos vaikų literatūros skyriuje įvyko pedagogo, literato Antano Žilinsko poezijos knygos *Vakarės tylos atmintis* sutiktuvės. Renginio vedančioji bibliotekininkė S. Kalpokaitė poezijos žodžio mylėtojus supažindino su leidinio autoriumi, apžvelgė naują poezijos rinkinį. Nuoširdžiai susirinkusiems apie save ir kūrybinio kelio vingius kalbėjo pats poetas. *Vakarės tylos atmintyje* A. Žilinskas mąsto apie amžinąsias tiesas čia, gamtos prieglobstyje, savo vizijų pasaulyje.

Knygos sutiktvėse autoriaus poeziją skaitė Rokiškio J. Tūbelio gimnazijos moksleivės, o dainuojamosios poezijos intarpais renginį paįvairino šios gimnazijos mokytojas A. Paliūnis.

Vaikų litertūros skyriaus bibliotekos patalpoje tvyrojo tyla, susirinkusieji nepanoro greit skirstytis. Renginys sušildė sielas, juk dažniausiai mūsų gyvenimuose, anot autoriaus žodžių: "aš aktorius, gyvenimas – scena liūdnoji…" O norėtųsi, kad būtų kitaip…

Reda Kiselytė

Atsiųsta paminėti

LITUANUS, Lithuanian Quarterly Journal of Arts and Sciences. Volume 49:2 (2003). Managing Editor and Administrator – Arvydas Tamulis, 47 West Polk Street, Suite 100-300, Chicago, IL 60605-200, USA.

PENSININKAS, 2003 m. 3 nr. Karoliui Milkovaičiui pasitraukus iš redaktoriaus pareigų, žurnalą redaguoja kolegija: E. Sirutienė, N. Jankutė-Užubalienė, A. Šmulkštienė, B. Jasaitienė. Leidėjas – JAV LB Socialinių reikalų taryba. Administratorė – Elena Sirutienė (2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA). Išeina 6 kartus per metus. Metinė prenumerata: JAV-se 15 dol., Kanadoje ir kitur 25 JAV dol.

ŽEMAITIJOS KALNAI IR MŪSŲ ŠIRDYS. Taip vadinasi nauja Žemaitijos literato Antano Kakanausko knyga. Ją 2003 m. kovo 28 d. išleido A. Baltmiškio spaustuvė "Spaudos lankas" Telšiuose. Devyniolikoje esė autorius pasakoja apie savo aplankytus Žemaitijos kalnus: Medvėgalį, Šatriją, Girgždutę, Gondingą ir kitus, Minijos upę, Ilgės ežerą. Keletas esė savo laiku buvo išspaudinta *Tėviškės žiburiuose,* kiti – daugelyje įvairių periodinių leidinių. Rinkinio apimtis – 140 puslapių, tiražas – 500 egzempliorių. Knyga gausiai iliustruota autoriaus nuotraukomis. Skaitytojai, norintys įsigyti knygą, gali pasiųsti autoriui (adresas: A. Kakanauskas, Kęstučio 15-1, Telšiai, Lietuva) 20 kan. dol. ir nurodyti savo adresą. Tada autorius jiems atsiųs knygą, pageidaujantiems – su autografu. Galima dėl knygos įsigijimo susitarti paskambinus autoriui į Lietuvą, tel. 370-444-5208. Galima siųsti žinutes elektroniniu paštu. Adresas: kakanauskas@delfi.lt.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klaipėdos etnokultūros centro vaikų folkloro ansamblis "Kuršiukai" šiemet mini savo 10 metų veiklos jubiliejų. Ansamblyje šiuo metu yra apie 40 vaikų nuo 4 iki 16 metų amžiaus. Jie suskirstyti į dvi grupes, mažųjų ir didžiųjų, ir dažnai koncertuoja ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. "Kuršiukų" vadovai Margarita Macijauskienė ir Vaidotas Macijauskas kiekvieną auklėtinį yra išmokę groti kokiu nors liaudies instrumentu – kanklėmis, cimbolais, lumzdeliu, skudučiais, Sekminių rageliais, birbynėmis, basedle, būgnu, armonika, smuikais, tarškynėmis ar tiesiog molinukais. "Kuršiukai" yra dalyvavę tarptautiniuose festivaliuose Latvijoje, Lenkijoje, Suomijoje, Čekijoje, Vengrijoje, Japonijoje, Lietuvoje ir netgi išleido garsajuostę vardu "Kuršiukai". 2002 metais gavo *Aukso paukštės* apdovanojimą ir buvo pripažintas geriausiu Lietuvos vaikų folkloro ansambliu.

Į Euroradijo ciklą "Atradimai" buvo įtrauktas koncertas *Šventas Kazimieras – Lietuvos ir Lenkijos globėjas.* Gegužės 25 dieną šis koncertas iš Vilniaus universiteto Šv. Jonų šventovės buvo transliuojamas per Lietuvos radijo antrąją programą. Jį turėjo progos išgirsti 19 Europos valstybių. Pirmoje koncerto dalyje Vilniaus savivaldybės choras "Jauna muzika", vadovaujamas Vaclovo Augustino, pagiedojo muziko Juozo Naujalio motetą ir Mišias, skirtas Šventajam Kazimierui. Po pertraukos skambėjo italų baroko kompozitoriaus Alessandro Scarlatti oratorija *Šventas Kazimieras, Lenkijos karalius.* Florencijoje sukurta ir keletą kartų XVIII š. atlikta, ši oratorija ilgam buvo nugrimzdusi į užmarštį. Po kelių šimtmečių oratorijos partitūra pasiekė Lietuvą. Šią programos dalį atliko jungtinis Lietuvos, Latvijos ir Estijos senosios muzikos ansamblis, vadovaujamas Dariaus Stabinsko ir solistai.

Tarptautinis folkloro festivalis *Skamba, skamba kankliai* šiemet tęsėsi nuo gegužės 28 iki birželio 1 dienos. Festivalio renginiai vyko Vilniaus universiteto Kazimiero Sarbievijaus, Alumnato ir kituose senamiesčio kiemuose, VU teatro salėje, Vilniaus šventovėse. Festivalyje, pasak jo įkvėpėjos ir vadovės muzikologės Zitos Kelmickaitės, dalyvavo 55 Lietuvos ir užsienio folkloro ansambliai, apie 1,000 atlikėjų. Rusų ansamblis iš Novgorodo "Gornica" parengė savo krašto švenčių papročių ir muzikos programą. Iš Švedijos atvyko viena žinomiausių tradicinių šokių grupė "Longdansarna" (*Klojimo šokėjai*) ir ansamblis "Durfaglarna". Latviams atstovavo jaunimo folkloristų grupė "Perkonitis", estai atsiuntė tautinės muzikos ansamblį "Triskele". Festivalio žiūrovai turėjo progos susipažinti su 2002 m. *Aukso paukštės* laureatais iš Kauno ir Mažeikių rajonų bei Klaipėdos ir Kauno miestų; vyko karinių istorinių dainų ir etnodžiazo muzikos vakarai, Sutartinių vakaras (pranciškonų vienuolyno šventovėje Trakų gatvėje), tradicinių religinių giesmių valanda (liuteronų šventovėje Vokiečių gatvėje), vakaronė *Šokim, trypkim, linksmi būkim* ir pabaigos koncertas-vakaronė *Graži mūsų šeimynėlė.* Festivalis užbaigtas festivalio dalyvių eisena Vilniaus senamiesčio gatvėmis.

Estradinės muzikos festivalis *Neringos vėtrungės 2003* šiemet buvo atgaivintas Nidoje televizijos kanalo TV4 dešimtmečio proga. Birželio 6-7 d.d. festivalis buvo pradėtas Neringos savivaldybės aikštėje iškilmingu sezono atidarymu, vėliavos pakėlimu ir pučiamųjų orkestro koncertu. Festivalyje koncertavo vaikų ir jaunimo grupė "Popšou" iš Vilniaus, liaudies šokių ir folkloro ansambliai, Neringos meno grupės, Nidos gatvėmis žygiavo pučiamųjų orkestrai, prieplaukoje vyko šokiai. Vakarais koncertavo Kuršių marių pakrantėje dainininkai Egidijus Sipavičius, Birutė Petrikytė su dukra Andželika, Rūta Morozovaitė, Stasys Povilaitis, Kęstutis Jablonskis, Gintarė Janina Miščiukaitė, Violeta Riaubiškytė, Alfonsas Penikas, grupės "Kosmo", "Delfinai, "Flex", "Kastaneda", "Ballu", "Rugiagėlių berniukai". Festivalį užbaigė šventinis fejerverkas.

Rytų Lietuvos muziejininkų susibūrimas, skirtas Tarptautinei muziejų dienai paminėti, įvyko gegužės 17 d. Grūto parke. Susibūrimo programoje, pasak Rytų Lietuvos kultūrinės veiklos centro direktorės Birutės Kurgonienės, pažintis su Grūto parko rodiniais, išvykos į Merkinės piliakalnį ir muziejų, Aukštaitijos valstybinio parko lankytojų centrą ir šventinė gegužinė gamtoje prie Nemuno. Rytų Lietuvos muziejininkai Tarptautinės muziejų dienos proga savo susibūrimus rengia nuo 1996 metų. Anksčiau jie vyko Vilniuje, Radvilų rūmuose, Pakretuonyje (Švenčionių rajone), Punske (Lenkijoje), Lietuvos etnokosmologijos muziejuje (Molėtų rajone), Vievio kelių muziejuje, Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejuje Vilniuje ir Palūšėje (Ignalinos rajone).

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Iš Lietuvių tautodailės instituto parodos Toronte: lėlės ir kiti puošmenys Nuotr. L. Nakrošienės

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.35%
3 metų term. indėlius	2.55%
4 metų term. indėlius	2.80%
5 metų term. indėlius	3.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.60%
3 metų GIC-met. palūk.	2.80%
4 metų GIC-met. palūk.	3.05%
5 metų GIC-met. palūk.	3.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.85%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.30%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	6.00%
Sutarties paskolas nuo	6.00%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	3.95%
2 metų	4.20%
3 metų	4.30%
4 metų	4.65%
5 metų	4.75%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	5.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS
3½%
IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

HIGH PARK rajone, 6 kamb. namas su butu rusyje. Gera pradžia perkant pirmą namą. Arti prie susisiekimo ir apsipirkimo. Prašo $345,000.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. **416 769-1616**; namų **416 231-4937**

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

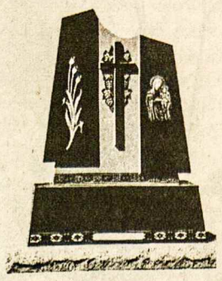

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601

$3.00* off for 1 parcel **$3.00* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

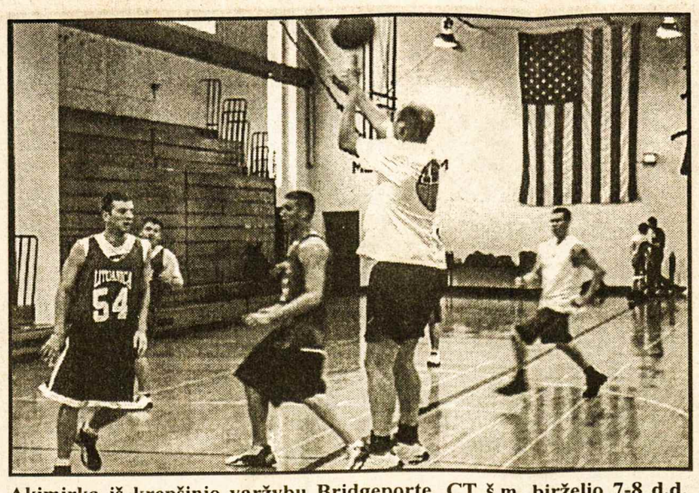

Akimirka iš krepšinio varžybų Bridgeporte, CT š.m. birželio 7-8 d.d. Marius Janulis iš Naujosios Anglijos "Žvaigždės" meta tritaškį kovoje su Čikagos "Lituanica" Nuotr. R. Gedeikos

Pirmaujantis Filadelfijos "Aras" stengiasi įveikti čikagiečius Nuotr. R. Gedeikos

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

labai dideli elektros energijos kiekiai, kurių pati provincija neįstengia pagaminti. Todėl premjeras Ernie Eves ieško energijos šaltinių už provincijos ribų. Jis neseniai pasirašė sutartį su Manitobos premjeru Gary Doer, kuria susitarė ištirti galimybes atgaivinti didžiulę Conawapa hidroelektrinę (ant Nelson upės, maždaug 800 km į šiaurę nuo Vinipego), nenaudojamą nuo 1992 metų. Dabar E. Eves tariasi su Kvebeko premjeru Jean Charest dėl glaudesnio bendradarbiavimo aprūpinant Ontario provinciją Kvebeko elektros energija dabar ir ateityje. Šiuo metu Ontario provincija jau perka elektros energiją iš Kvebeko ir Manitobos provincijų bei Niujorko ir Michigano valstijų. Kadangi elektros energija perkama rinkos kainomis, būna didelio energijos pareikalavimo laikotarpių, kai tenka mokėti už ją iki 55 centų už kilovatvalandę. Paprastai energijos kaina klientams būna apie 10 centų/kvv, kurios maždaug pusę Ontario konservatoriai padengia mokesčių mokėtojų pinigais. Energijos krizė įvyko todėl, kad Bruce ir Pickering A atominės jėgainės, galinčios pagaminti 2,000 megavatų energijos, nebuvo laiku sugrąžintos į aktyvią tarnybą.

Toronto tarptautinės slibinų laivų lenktynės šiemet buvo surengtos birželio 21-22 d.d. jau penkioliktą kartą. Šį kasmetinį vandens sporto festivalį organizuoja Toronto kiniečių verslininkų sąjunga populiarindama kiniečių kultūrą. Lenktynėse dalyvauja gražiai išpuošti 12 metrų ilgio laivai, kiekvienas su 20 irkluotojų, būgnininku ir vairuotoju. Padavimas sako, kad šios lenktynės mini kiniečių poetą ir filosofą Qu Yuan, kuris už imperatoriaus kritiką buvo įmestas į upę, ir jo gerbėjai žvejai, mušdami būgnais, skubėjo jo gelbėti. Laivų įgulas surenka studentų grupės, draugų sambūriai, šeimos – lenktynėse dalyvauja apie 200 laivų ir apie 125,000 žiūrovų, kurie būna gana entuziastiški ir triukšmingi. Šiemet buvo mažiau dalyvių iš svetur dėl SARS pavojaus, bet lenktynių metu entuziazmo nei irkluotojų, nei žiūrovų tarpe netrūko.

Roger Neilson, populiarus ledo ritulio treneris, po sunkios ligos mirė eidamas 69-sius metus. Per savo ilgą karjerą, trukusią apie 50 metų, jis buvo vyriausiu treneriu net dešimtyje aukščiausios ledo ritulio lygos (NHL) klubų, jų tarpe ir Toronto *Maple Leafs*. Visą savo gyvenimą pašventęs ledo rituliui, jis buvo gerbiamas ne tik už įdomų ir naujovišką žaidėjų treniravimą, kaip pvz. jis įvedė po žaidimo peržiūrą su žaidėjais naudojant žaidimo vaizdajuostę, bet ir už puikų žaidimo supratimą. 2002 metais Roger Neilson buvo įvesdintas į ledo ritulio žaidėjų ir trenerių panteoną (*Hall of Fame*).

Toronto Meno kūrinių paroda po atviru dangumi Nathan Phillips aikštėje įvyks antrąjį liepos savaitgalį, 11-13 dienomis. Paprastai kasmet šioje parodoje dalyvauja nemažai dailininkų, skulptorių, fotografų bei juvelyrininkų. Darbai parodoje būna premijuojami.

PAREMKIME "ROMUVOS" STOVYKLAVIETĘ!

Gerbiamieji,

Kanados rajono "Romuvos" stovyklavietė prašo jūsų pagalbos. Šiais metais mes turime atlikti labai brangų ir sudėtingą projektą. Per eilę metų vandens potvyniai ir žiemos šalčiai apgadino valgyklos pamatus, sienas ir grindis. Praeityje mažesnius remontus atlikdavome patys su talkos pagalba. Šis remontas reikalauja didesnių pastangų bei darbo. Todėl reikia samdyti rangovą, kuris turi patyrimo tokiems darbams atlikti. Darbai bus atlikti birželio mėnesį, kad stovyklavietė būtų paruošta vasaros stovyklavimui. Numatoma remonto kaina apie $50,000.

Prašome visas skautų šeimas ir rėmėjus skirti aukų, kad galėtume atlikti užsimotą darbą, kuris reikalauja didelių išlaidų. Visiems aukotojams bus išduoti kvitai, kuriuos galima naudoti pajamų mokesčiams (Income Tax) nusirašyti. Primename, kad aukų kvitai dėl mokesčių taikomi tik Kanados gyventojams. Prašau aukų čekius rašyti "Romuva Inc" vardu ir siųsti: Romuva Inc., c/o Rimas Sriubiškis, 9 Orser Drive, Midhurst, Ontario L0L 1X1 Canada.

SKAUTIŠKAS AČIŪ VISIEMS!

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905 • 271 • 8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Sportas

Stiprėja sportinė veikla

Birželio 7 ir 8 d.d. Bridgeport, Conn. įvyko trečiosios metinės Rytinio pakraščio krepšinio varžybos. Dalyvavo rekordinis skaičius vyrų komandų. Prieš trejus metus, kai šios varžybos prasidėjo, dalyvavo iš viso tik 23 komandos (vyrų, moterų, jaunių, jaunučių). Šiais metais atvažiavo 19 komandų, iš viso 200 krepšininkų, iš kurių 15 vyrų komandų iš Naujosios Anglijos, Bostono, Connecticut (2), Niujorko (2), New Jersey (2), Filadelfijos (2), Baltimorės ir pirmą sykį atkeliavo į Rytus Čikagos "Lituaninca" ir Minnesotos "Ežerai". Moterų komandos iš Connecticuto, Niujorko/New Jersey, Filadelfijos. Jaunių iš Connecticut ir Filadelfijos

Jų dalyvavimas įrodo, kad sportas Rytuose yra ne tik atsigavęs, bet ir pasiekęs tokį aukštą lygį, kad jau atvažiuoja komandos iš tolimų valstijų. (Per paskutinius dvejus metus Čikagos "Žalgiris" yra čia lankęsis du kartus).

Vyrų A grupės varžybas laimėjo Filadelfijos "Aras", antrą vietą Naujosios Anglijos "Žvaigždės", trečią Čikagos "Lituanica". Vyrų B grupėje pirmą vietą laimėjo Connecticut "Ąžuolai", antrą – New Jersey "Statyba", trečią – Bostonas. Moterų grupėje pirmą vietą iškovojo Connecticut, antrą Niujorkas/New Jersey, trečią - Filadelfija. Jaunių grupėje į pirmą vietą prasiveržė Filadelfijos "Aras", antroje vietoje liko Connecticut "Ąžuolai".

Varžybos praėjo labai sėkmingai. Sunkų organizacinį darbą atliko Connecticut sporto klubas, kuriam vadovauja Laurynas Micevičius. Organizatoriai finansinės paramos susilaukė iš Rytinių apylinkių, Lietuvos vyčių, ALB krašto valdybos, Amerikos lietuvių fondo ir pirmą sykį iš ŠALFASS-gos.

Rimas Gedeika

PAIEŠKOJIMAS

Ieškau giminaičio **Mareko Jankūno**, gim. 1972-73 m. Toronte, lenkės ir lietuvio Vito Jankūno šeimoje. Vitas Jankūnas mirė Toronte 1980 m.; nuo to laiko jokių žinių neturiu. Paskutinis žinomas adresas: 23 Prince Rupert Ave., Toronto, ON. Kas turėtų žinių apie Mareką Jankūną, labai prašau kreiptis į R. Jankevičiūtę, Žuvininkų 14, LT-5412 Šiauliai, Lietuva arba elektroniniu paštu: rasa@volina.lt.

Montrealyje pirmąją liepos savaitę įvyko Tarptautinis vyrų kvartetų (*Barbershop Quartet*) suvažiavimas ir varžybos, kuriose dalyvavo per 10,000 dainininkų iš įvairių pasaulio kraštų. Paskutinė atranka iš geriausių 10 kvartetų buvo šeštadienį, liepos 5 dieną. Laimėtojai buvo apdovanoti medaliais.

Beckie Scott, kanadietė slidininkė iš Vermillion (AB), laimėjusi bronzos medalį 2002 metų Žiemos olimpinėse žaidynėse Salt Lake City (UT), neseniai buvo įvertinta sidabro medaliu. Penkių kilometrų slidžių lenktynėse sidabro medalį laimėjusi rusė Larissa Lazutina buvo jau olimpiados metu apkaltinta dopingo naudojimu, bet įvairūs teisiniai manevrai ir politiniai posūkiai užtęsė galutinį sprendimą. Tarptautinės slidininkų federacijos sprendimas buvo patvirtintas Šveicarijos teisme ir Beckie Scott netrukus turės gauti savo naująjį medalį. Ji buvo pirmoji kanadietė, gavusi olimpinį medalį bet kurių nuotolių slidžių lenktynėse. Bronzos medalis tuo pačiu sprendimu buvo pripažintas čekei Katerinai Neumanovai. Aukso medalio laimėtojos, irgi rusės Olgos Danilovos, kuri buvo taip pat apkaltinta dopingo vartojimu, byla dar tęsiasi. Gali būti, kad Beckie Scott po ilgo laukimo gaus net aukso medalį.

G.K.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.35% už 2 m. term.	indėlius
2.55% už 3 m. term.	indėlius
2.80% už 4 m. term.	indėlius
3.05% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.60% už 2 m. GIC invest.	pažym.
2.80% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.05% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
2.85% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.05% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.30% už RRSP 4 m. term. ind.	
3.55% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	6.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	3.95%
2 metų	4.20%
3 metų	4.30%
4 metų	4.65%
5 metų	4.75%
– su keičiamu nuošimčiu	5.00%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. (liepos ir rugpjūčo mėnesiais uždaryta)
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

***Skambinti tel.* 416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

QUEEN SYRENA TRAVEL - 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS

Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:
Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu rugsėjo 29 – 3 dienos – $399.00
Į Italiją – spalio 14 – 10 dienų – $2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorento, Capri, Neapolis

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite **ALGIUI MEDELIUI** asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800 Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS Ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

***TŽ* BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI !**
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad, *TŽ* fakso numeris yra 905 290-9802. Ši linija taip pat naudojama interneto paslaugoms – žinių rinkimui ir susirašinėjimui. Todėl ji gali būti užimta. Prašome bandyti vėliau.

Sibiriniai trėmimai Cicero mieste

EDVARDAS ŠULAITIS

Cicero lietuvių telkinys, kadaise buvęs didelis ir veiklus, nėra gausus tautiečių skaičiumi, bet nenori atsilikti nuo didesnių vietovių. Čia vis dar nepraleidžiamos lietuvių tautos svarbesnės datos, rengiami minėjimai.

Vienas iš pastaruoju metu surengtų minėjimų buvo birželio 22 d. įvykęs sibirinių trėmimų minėjimas. Minėjimą surengė LB Cicero apylinkės valdyba (pirm. Mindaugas Baukus) ir ALTos Cicero skyrius (pirm. Stasys Dubauskas).

Pagrindinė minėjimo dalis buvo Šv. Antano parapijos didž. salėje, kur susirinko šimtinė mūsų tautiečių. Prieš tai jie meldėsi tos pačios, lietuvių pastatytos parapijos šventovėje, kur šv. Mišias atnašavo kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Jis minėjimo salėje taip pat paskaitė invokaciją ir kalbėjo apie Sibiro tremtinę ir kankinę Adelę Dirsytę. Jis atsivežė ir peticijų lapus Lietuvos valdžios žmonėms, prašančius, kad būtų surasti šios kankinės palaikai ir parvežti Lietuvon. Kalbėtojas parodė Lietuvoje neseniai išėjusią didžiulę knygą, kurioje sutelkta daug šią tremtinę liečiančios medžiagos.

Minėjimo meninėje dalyje buvo skaitoma tremtinių parašyta poezija, kurią vaizdžiai perdavė Cicero m. gimęs ir augęs dr. Petras Vytenis Kisielius ir iš Lietuvos neseniai atvykusi Janutė Pėstininkienė-Casey.

Šis gana sklandžiai vykęs (pravedėja Aldona Zailskaitė) minėjimas buvo baigtas visų dalyvių sudainuota *Lietuva brangi*. O po to sekė organizatorių suruoštos kuklios vaišės.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas kalba sibirinių trėmimų minėjime birželio 22 d. Cicero mieste
Nuotr. Ed. Šulaičio

Dr. P. V. Kisielius ir J. Pėstininkienė-Casey skaito tremtinių poeziją per sibirinių trėmimų minėjimą Cicero mieste

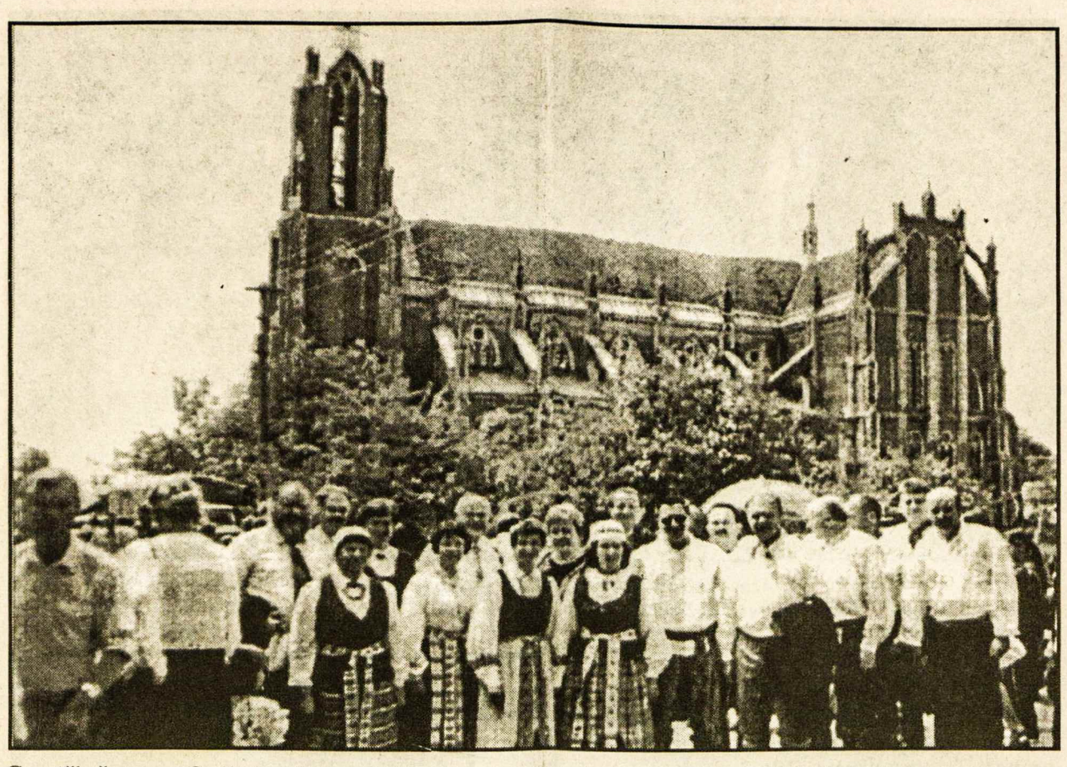

Gervėčių šventovė Gudijoje, atšventusi savo šimtmetį. Joje tebeskamba lietuviškas žodis ir giesmė
Nuotr. iš "Lietuvių godos"

Kova dėl šventovės lietuviškumo

Gervėčių šventovei Gudijoje šimtas metų

BERNARDAS ŠAKNYS

Taip, jau šimtmetį švenčia Gervėčių Švč. Trejybės vardu pavadinta gotikinio stiliaus šventovė. Ji, kaip šviesos paukštė, šiuo metu niūrokai atrodančiame, Gudijai priklausančiame Gervėčių miestelyje.

Per šių metų Švč. Trejybės atlaidus (birželio 15 d.) buvo paminėtas šios lietuvių šventovės šimtmetis. Suvažiavo šimtai žmonių iš Gudijos ir Lietuvos. Jubiliejines šv. Mišias aukojo atvykęs iš Lietuvos kardinolas Audrys Juozas Bačkis, jam talkino Gervėčių parapijos klebonas kun. Leonas Nestiukas, Gardino vyskupas Aleksandras Kaškevičius, kiti Gudijos kunigai. Mišiose giedojo Vilniaus arkikatedros Didysis choras (vadovas Leonas Pranulis).

Žinomo lietuvių visuomenės veikėjo Alfonso Augulio, gimusio ir augusio Gervėčių parapijoje Pelegrindos kaime dėka, daug Lietuvos žmonių galėjo dalyvauti šventėje, prisiliesti prie lietuviams šventos žemės ir nusilenkti jos žmonėms, nepasidavusiems nei carinės Rusijos, nei žiaurios Lenkijos okupacijos, nei sovietmečio mėginimams atimti iš jų gimtąją kalbą.

1899-1903 m. lietuvių pastatyta mūrinė gotikinio stiliaus šventovė – viena gražiausių Rytų Lietuvoje. Tačiau kokias kančias šio krašto žmonės patyrė iki šių dienų išsaugodami krašte lietuvybę ir gindami teisę lietuviškai melstis, - mažai kas žino. Lenkų kunigai naudojo prievartą, smurtą, norėdami palaužti gervėtiškių valią melstis lietuviškai, net bažnytinės vėliavos su lietuvišku įrašu neleido šventovėje laikyti, turėjo saugoti Vilniuje Šv. Mikalojaus šventovėje.

Ir daug daug kitų vargų ne tik Lenkijos okupacijos metais, bet ir per sovietmečio vergovę patyrė šios parapijos lietuviai. 1944 m. atėjus rusams, šventovę uždarė. Žmonės nesutiko su okupantų sprendimu. Jie rašė laiškus aukščiausiom valdžiom, mynė Gardino, Minsko, Maskvos įstaigų slenksčius, reikalaudami grąžinti lietuviams jų rankomis statytą šventovę. Buvo išsireikalauta melstis be kunigo valdžios uždarytoje šventovėje. Žmonės rinko aukas, mokėjo mokestį už šventovę. Sekmadieniais čia skambėjo lietuvių kalba *Tėve mūsų*, aidėjo lietuviškos giesmės.

Net tris kartus šventovės komiteto nariai vyko į Maskvą. Prašė, prašė. Jie norėjo, kad šios parapijos Gėliūnų kaime augęs ir gimęs Bronius Laurinavičius taptų Gervėčių kunigu. Neleido. Po didelių vargų davė kunigą, bet... lenką, nemokėjusį lietuviškai ir parapijiečiams draudusį melstis šventovėje lietuviškai.

Komiteto narė Jadvyga Kasevičienė ir kiti važiavo į Vilnių, kad leistų žmones nors per votyvą atsakinėti lietuviškai...

Ant kelių jaučio odų nesurašytum vargų ir vargelių, kuriuos patyrė Gervėčių parapijos žmonės, kol pagaliau gavo dabartinį kunigą Leoną Nestiuką – lietuvaitės motinos ir gudo tėvo sūnų.

Ar reikia tai prisiminti? Kardinolas per pamokslą keliom užuominom tai paminėjo. Ištarė ir arkivyskupo Julijono Steponavičiaus, gimusio ir augusio Gervėčių parapijoje, vardą, pavardę. Paminėtas ir Jakavonis, lietuvybės apaštalas Gervėčių žemėje, kurį nužudė lenkų Armija krajova. Šventovėje tikėjimo tiesas pažino ir XX amžiaus kovotojas bei kankinys už tikėjimą kun. Bronius Laurinavičius.

Ar tinkamai šventovės 100-mečio proga pagerbti tie žmonės, kurie, likę be kunigo, neuždarė šventovės, o joje meldėsi, kovojo už jos išlikimą mindami Minsko, Maskvos aukščiausiųjų valdžių slenksčius? Juk dar jų yra gyvų! Menininkė, skulptorė, poetė iš Pelegrindos kaimo Julė Karmazienė daug kartų buvo Maskvoje, gindama šią šventovę, o ir kitos Girių, Rimdžiūnų, Miciūnų kaimo moterys bei vyrai savu atkaklumu išsaugojo šią šventovę.

Kardinolas Mišias aukojo lotyniškai, pasakė lietuviškai pamokslą, bet dvigubai ilgesnį gudiškai ir lenkiškai pamokslą pasakė Gardino vyskupas, nė žodžio lietuviškai neištaręs, nors moka puikiai lietuvių kalbą. Nerado reikalo pagerbti lietuvių tautos ir žmonių, kovojusių už šios šventovės išlikimą.

Didžiojo Vilniaus arkikatedros choro solistai irgi buvo priversti giedoti lotyniškai. Jie dėl to labai pergyveno ir piktinosi.

Galima buvo ir nepastebėti mano minimų šešėlių, kurių, atrodo, nepastebėjo atlaiduose dalyvavęs gausus būrys Lietuvos valdžios atstovų. Beje, jų dauguma (išskyrus prezidento R. Pakso sveikinimą, kuris buvo perskaitytas tik lietuvių kalba) irgi stengėsi kalbėti rusiškai. Mane, dirbusį šiame krašte lietuvių mokytoju (1961-1963), jaudino tokia dvikalbystė. Jaučiau, ką išgyvena Rimdžiūnų, Gėliūnų, Girių, Pelegrindos ir kitų lietuviškų kaimų moterys, kovojusios už šios šventovės išlikimą bei lietuvišką dvasią. Todėl ir negalėjau nutylėti šventės skaudulių.

Šventės metu daugelis parapijiečių prisiminė 2000-ųjų metų Švč. Trejybės atlaidus, kai juose dalyvavo Pasaulio lietuvių išeivijos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. Anuomet aukotos visos Mišios be gudiškų, lenkiškų intarpų žmonių sielose paliko šviesų prisiminimą. "Niekada nepamiršime vyskupo Baltakio pamokslo. Pasakykite jam, kad jis uždegė mumyse viltį ir tikėjimą", - sakė Rimdžiūnų kaimo gyventojas Tadas Vaičiulis. O jo brolis Bronius Vaičiulis iki šiol kaip švenčiausią relikviją saugo nuotrauką, kurioje per minėtus atlaidus vyskupas lankėsi jų namuose.

Gervėčių šventovė pradėjo antrąjį šimtmetį, išugdžiusi minties ir tvirto tikėjimo galiūnus, kovotojus už lietuvybę – kunigą Bronių Laurinavičių ir arkivyskupą Julijoną Steponavičių. Ji brangi kiekvienam pasaulio lietuviui.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras, atlikęs sezono pabaigos koncertą birželio 22 d. Ntr. D. Zatkovic

PASAKA IŠ GYVENIMO

Žilvičio kelmas

ALĖ RŪTA

Sakai, brolau, kad, pasakodama apie tėviškę, užmiršau žilvičio kelmą. Ir kaip aš jį užmirščiau! Tai buvo puošniausias sodybos medis. Šimtametis. Gal poros šimtų metų amžiaus – kas žino? Niekas neprisiminė jį sodinęs, niekas neprisiminė jauno, liaunu liemeniu žilvitėlio. Vis buvo senas žilvitis:

Žilviti – tūto,
Žilvitėlis tūto...
Ei, žilviti, tu – žilviti,
Žilvitėli – tūti...

Tai daina – šokis. Senovėje dainuodami šoko... Dar buvo ir mano laikais – ratelis Žilvitis. "Einam ratelio!.. Pasėjau žilvitį..." – Ir sustojame rateliu, susitvėrę rankomis, lėtai sukamės ir dainuojam... Mano vaikystėje...

Pasėjau žilvitį
Tėvelio sodely...

Gale senovinių klėčių buvo pasėtas kažkieno – žilvitis. Išdygo, išaugo... – kaip dainoj... Vėliau tos klėtys buvo perkeltos anapus kelio, o senųjų vietoje buvo pastatyta nauja troba – gyvenamoji. Mat mano jauniems tėvams senoji troba jau buvo per menka, gal ir per maža. Buvo tik vedę, o juk laukė pulko vaikų...

Taip ir buvo. Nauja troba – ne galu į sodžiaus kelią, o šonu, su gonkeliais, pilnais vazoninių gėlių. Dešinėje, į kiemą – gryčia (šeimynos kambariai – du, nebe vienas, kaip senovėje; kairėje – seklyčia (svetainė), irgi jau iš poros kambarių, su priebučiu, tarytum, drabužinė. Prieš seklyčios langus – gražiai suplanuotas ir prižiūrėtas gėlių darželis.

Kampe, prie pat kelio, iškerojęs, išsišakojęs šimtametis žilvitis. Aukštas ir tiesus! Ne "žilvitis palinkęs prie kelio..." Ne. Užtat jo šakos aukštai išsiskleidusios virš kelio ir virš įėjimo į seklyčią, net beveik virš stogo... Bet šakas, atrodo, retkarčiais apgenėdavo.

Ką gi! Nieko nėra amžino. Nors senas, gražus, nors visų mėgstamas pavėsis... Gal apsauga ir nuo žaibų trenksmo... bet atėjo galas ir senajam žilvičiui. Buvau dar jauna mergaičiukė... Nesupratau, negailėjau...

Nupjovė pažemiui seną žilvitį! Darbavosi, prakaitavo keli vyrai su pjūklais ir kirviais... Šiaip taip nuvertė į kelio pusę.

Kiek tėvams tai kainavo? Ogi nieko! Čia, Amerikoje, būtų reikėję kelių šimtų ar net per tūkstantį tokiam medžiui nugalėti. O kaimo vyrai stiprūs; kaimynai talkino. Anais laikais įvairios talkos buvo įprasta geranoriškai – padėti. Tu – man, vėliau – aš tau...

Liko žilvičio kelmas. Pasirodė, kad senelio žilvičio šerdis jau buvo papuvusi, sutrūnijusi... Išvalė, iškuopė suminkštėjusį – beveik birstantį ir dulkantį vidų... O kelmo šonai buvo dar stiprūs, mediena tvirta, sena žievė irgi.

Na, išradinga mūsų mama ir sugalvojo! Iškuopusi kelmo vidurį, pripylė ten purių žemių... Pasidarė nemaža lysvė gėlėms... Čia ir prasideda kelmo istorija.

Kai žilvitis, senas, išsišakojęs, išsilapojęs, žvirblių prieglauda, pavėsis darželiui, prietema namo langams, - buvo rūpestis, tai ir jo kelmas – rūpestėlis.

Senas žilvitis, blaškomas vėjų, galėjo lūžti, užvirst ant naujų gonkų ir namo stogo; perkūnijos metu galėjo pritraukt ir žaibus, ką žinai! O kai trenks taip arti namo... Tik per kelią ir klėtys... Uždegs, supleškins, ir iš ūkininko virsi elgeta, eisi per žmones – padegėlių duonos...

O gausus lapais tas žilvitis – poplačiais, šlapiais... Jų prikrenta takuose ir darželyje. Grėbstyk tu juos – nei kur dėt: lipnūs, platūs, šlapi... O senas liemuo jau linko ir braškėjo, kai imdavo dūkti šiaurys; ant šakų – sniego klodai... Luš, bet kada gali nulūžti.

Tai dabar baigta. Atpjautas, perkirstas, skersai – lyg diržu perjuostas, pjuvenoms krintant... Ir, pagaliau nuverstas, nugenėtas, supjaustytas, sukapotas ir ... išdžiovinus sukūrentas. Tiek to rūpesčio.

Rūpestėlis su kelmu kur kas mažesnis. Niekam nekliūva: kėpso kampe tarp tako ir griovio, per kurį mažas tiltelis įtaisytas (gal iš tų pačių žilvičio kamieno lentų?) Būdavo, bėgi ko į klėtį, atstriksi nuo virtuvės per kiemą, pasišokėdama per tiltelį, į kelmą užmiršti ir žvilgtert – tegu sau ten kėpso, kiek pajuodęs, kiauru viduriu... O grįžtant iš klėčių su kokiu nešuliu, jau ir žvilgteri, jau ir prisimeni: buvo čia senas žilvitis... Taip senas, kaip tavo seneliai, seni mirę, gal ir kaip proseneliai... Kas gi žino. Ir susimąstai...

Bet tikras džiaugsmas ir kelmui, ir mums ir visiems Rudžių kaimo keliu praeinantiems ir pravažiuojantiems – tai iš mūsų darbščios mamutės sumanumo. Ji pagalvodavo, pagalvodavo ir darydavo. Jau žemių iškuoptame kelme pripylusi puraus juodžemio dar ilgai galvojo, ką čia pasėjus ar pasodinus. Tarėsi, galvą kraipė ir visokių gėlių pamėgino. Gvazdikėliai – per sausi ir sunkiai prigyja... Razetės - kvepia, bet bespalvės, blankiai žalios, žiedai dar blankiau gelsvi. Karkleliai – balti, gražūs, bet jie užauga dideli, nulinks, nėra čia atramos... Negi kelmą tvorele aptversi. Niekai!

Turėjo drobės mazgelyje jau sudžiūvusių, dar iš pernai nasturtų sėklų – nemažų, lyg pupų. Na, pamėgins. Sudaigstė jas pavasarį purioj kelmo žemėj: pačiame viduryje ir aplink vainikėliu... Lietučiui palaisčius, kad ėmė dygti, kad stiebėsi liaunūs, žali daigeliai, išvirto į apskritus lapus... Ir kad ims žydėti! Geltonai – oranžiniai. Taip skaisčiai, linksmai. Ir –pakvipo! Toks malonus kvapas, lyg liepų medaus ar lyg savotiško nektaro... Prikiši nosį ir negali atitraukti. Taip ir eina maloni, švelni, kvapni lyg ir šiluma į pačią širdį. Negali atsigėrėti. Lyg sulą geri, lyg medaus korį čiulpi.

Ar toks tos gėlelės nasturta vardas? Poetas Maironis lyg

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šypsokimės...

- Kada būna auksinės vestuvės?
- Kai jaunas vyras veda seną moterį.

- Kokia yra brangiausia diena metuose?
- Kalėdos.

- Koks geriausias būdas patiekti du kiaušinius vieton trijų?
- Padaryti kiaušinienę

- Koks daktaras neklausinėja savo ligonių?
- Veterinaras.

- Kam žiemos atrodo kasmet šaltesnės?
- Seniem žmonėm.

- Koks geras žodis neturi daugiskaitos?
- Laimė.

- Kas yra pesimistas?
- Tas, kurs važiuodamas iš Montrealio į Torontą, nusiperka vienos krypties bilietą.

- Koks skirtumas tarp mineralinio ir paprasto vandens?
- Už mineralinį vandenį reikia mokėti.

L. Stankevičius

(Bus daugiau)

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

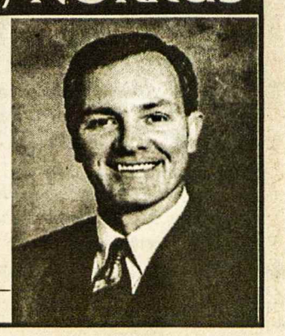

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
KLF kapitalas siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

TORONTO ONT

Anapilio žinios

- Lietuvos kankinių šventovėje liepos 5, šeštadienį, susituokė Darius Bansevičius su Alicija Narušević̆iūte.

- Lietuvos kankinių šventovėje ruošiasi tuoktis Robertas Janulis su Rasa Markevičiūte.

- Jau yra atvykęs iš Romos vasarai į mūsų parapiją kun. Valdas Meškėnas. Jis yra Vilniaus arkivyskupijos kunigas ir šiuo metu studijuoja Romoje.

- Suvalkų krašto išeivijos sambūris organizuoja gegužinę liepos 20, sekmadienį, įprastoje vietoje – Mississauga miesto Erindale parke. Visi kviečiami dalyvauti.

- "Žodis tarp mūsų" liepos-rugpjūčio knygelių laidą jau platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

- Anapilio knygyne galima įsigyti Bernardo Brazdžionio poezijos knygą angliškai "Roads and Crossroads".

- Mišios liepos 13, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Eleną ir Kostą Činčikus; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už Sekonių ir Valiušių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 12, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Antaną Aleliūną.

Muziejaus-archyvo žinios

- Muziejuje tęsiasi fotografo Jono Daniūno paroda *Lietuviškos vestuvės*. Ruošiamės *Doors Open Ontario* programos dienai Mississaugoje rugsėjo 13-14 d.d., kai platesnė publika yra kviečiama aplankyti vietinius muziejus bei kultūrinius centrus. Tai bus gera proga parodyti ir mūsų muziejų kitataučiams, tikimasi kelių šimtų lankytojų. Taip pat tariamės dėl dviejų meno parodų ir vienos istorinių retenybių parodos ateinantį rudenį bei žiemą.

- "Paramos" kredito kooperatyvas paskyrė $1,500 auką muziejaus-archyvo veiklai paremti. Kviečiame ir kitus padėti vieninteliam Kanados lietuvių muziejui bei archyvui, nes šiuo metu sunku nupirkti dokumentų konservavimo reikmenis ir trūksta lėšų ruoštis rudeninei veiklai.

Lietuvių Namų žinios

- Liepos 6 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 150 svečių.

- LN ir Labdaros valdybos posėdis liepos 31, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

- Nuoširdžiai dėkojame ilgametei LN tarnautojai G. Kobelskienei už atliktą stropų ir nepriekaištingą darbą. Linkime geros kloties jos ateities planuose.

- Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Sava lietuviška aplinka, geras patarnavimas, įvairių valgių pasirinkimas; veikia baras.

Slaugos namų žinios

- Koplytėlei įrengti slaugos namuose $50 aukojo V. Balsienė. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už paramą. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams" $100 aukojo N.N.

NUOMOJU KAMBARIUS nakvynei Vasagoje. Skambinti tel. 1-705-422-0210.

Prisikėlimo parapijos žinios

- Šv. Pranciškaus Trečiojo ordino narių Mišios ir susirinkimas šį ketvirtadienį, 10 v.r. "Vilnius Manor" patalpose.

- "Žodis tarp mūsų" liepos ir rugpjūčio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Knygutės kaina $5, anglų kalba - $3.

- Lietuvoje mirė: dr. Juozo Sungailos sesuo a.a. Elena Sungailaitė, pranciškiečių vienuolyno Kretingoje narė, ir a.a. Vytautas Karolis Visockis, Reginos Laurinaitienės brolis.

- Norintys vykti autobusu į Midlando Kanados kankinių šventovę š.m. rugpjūčio 17 d., yra prašomi registruotis parapijos raštinėje. Kelionės kaina $15.

- Vienas iš parapijos 50-mečio renginių bus gegužinė rugsėjo 6 d., nuo 10 v.r. iki 8 v.v. "Kretingos" stovyklavietėj Vasagoj. Norintys vykti autobusu, yra prašomi registruotis pas Aušrą Pleinytę tel. 416-762-9686. Kelionės kaina $15. Dienos programoje: muzika, sportas, žaidimai, vaišės, pabendravimas gamtoje.

- Prieš dešimt metų parapija, švęsdama savo 40-metį, nutarė per vienerius metus kasdien pamaitinti 100 alkanų Kauno "Caritas" valgykloj ir 100 Vilniaus "Betanijos" valgykloj, kas mėnesį pasiųsdama kiekvienai valgyklai po $1,250 (kan.). Parapijiečiai ir kitų parapijų bei vietovių lietuviai dosniai prisidėjo prie šio plano taip, kad tas darbas, praėjus dešimčiai metų, dar tęsiamas. Parapijos tarybos labdaros sekcija vis papildydavo alkanų iždą surengdama sriubos vakarones. Šios veiklos dešimtmetis bus paminėtas rudenį per Kristaus Karaliaus šventę su ypatinga sriubos vakarone, dalyvaujant Lietuvos kardinolui Audriui Bačkiui.

- Šį sekmadienį prasidės lietuvių kilmės, lietuviškai nekalbančių vaikų stovykla. Registracija 9 v.r., Mišios 11 v.r. Liepos 20 d. svečiai galės lankyti stovyklautojus nuo 9 v.r., 11 v.r. dalyvauti Mišiose ir papietauti su stovyklautojais. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla prasidės liepos 27 d. ir baigsis rugpjūčio 9 d.

- Mišios sekmadienį, liepos 13: 8 v.r. už Stravinskų šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Eleną Gegužienę; 10.30 v.r. už a.a. dr. Aldoną Užupienę-Lukienę, už a.a. Oną Grigaravičienę, už Medininkuose nužudytus lietuvius; 12 v.d. už a.a. Albiną ir Joną Kazlauskus.

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui $500 aukojo N.N.

Vaikučių savaitraščiui *Kregždutė* $100 aukojo N.N.

A. a. Motiejus Lazdutis, miręs š.m. vasario 22 d., savo testamentu *Tėviškės žiburiams* paskyrė $1,000. Apie tai pranešimas gautas iš Landeg, Spitale advokatų įstaigos Hamiltone, Ont. *TŽ* leidėjai dėkingi velioniui ir jo palikimą tvarkiusiems už stambią paramą savajai spaudai.

Toronto lenkų laikraštis *Gazeta* 2003.VI.27-29 laidoje paskelbė sąrašą nusipelniusių laikraštininkų, kuriems yra paskirtos premijos ir jų iškilmingo įteikimo vieta. Tame šešių asmenų sąraše yra ir Vaclovas Verikaitis, OMNI televizijos darbuotojas, parūpinęs "Omniculture" laidas. Šia proga pažymėtina, kad V. Verikaičio dėka buvo transliuota ir lietuvių programa – net 13 laidų.

Lietuvių kilmės mokiniai, Toronte baigę XII skyrių Michael Power-St. Joseph gimnazijoje diplomų įteikimo dieną 2003 m. birželio 25 d. Iš kairės: Aleksandra Valaitytė, Vilija Pečiulytė, Paulius Didžbalis, Joana Smailytė ir Julija Šimonėlytė Nuotr. V. Pečiulio

Toronto Lietuvių Namų Kultūros komisijos nariai. Iš k. stovi: A. Šivickytė V. Kynas, V. Bijūnaitė, S. Pabricienė, O. Gladkovienė, A. Šarpytė, J. Pabrica; sėdi: R. Bekerienė, R. Snowden, J. Jacinaitė, G. Bijūnienė, LN valdybos vicepirm. E. Steponas Nuotr. G. Bijūnienės

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 29 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 19 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius.**

TL pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke, trečiadienį, liepos 16, nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p.; parko ploto nr. 14, įvažiavimas iš Bloor gatvės (ta pati vieta, kur buvo pernai). Bus V. Birštono šilti pietūs ir kiti priedai. Dainoms ir šokiams gros muzikantas Vitas Balyta. Įėjimas $7 asmeniui. Dėl bilietų skambinti: T. Kobelskienei 416 760-8003, A. Dobienei 416 769-7550, S. Kuzmickui 416 769-1351.

Lietuvių pamaldos Kanados kankinių šventovėje Midlande įvyks rugpjūčio 17, sekmadienį; 2.30 v.p.p. bus einami Kryžiaus keliai, 3 v.p.p. Mišios šventovėje, o po jų – maldos prie Lietuvių kryžiaus prisiminti Lietuvos kankiniams. Mišias atnašaus Londono Šiluvos Marijos, Hamiltono Aušros Vartų, Mississaugos Lietuvos kankinių ir Toronto Prisikėlimo lietuvių parapijų kunigai. Pamaldose organizacijos dalyvaus su vėliavomis. Bus prisiminti Lietuvos kankiniai, žuvę už tikėjimą ir tautos laisvę. Į šias reikšmingas pamaldas visus gausiai kviečia dalyvauti *Kanados lietuvių katalikų centras*. ***J.A.***

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

PRANEŠA,

kad studijuojantis jaunimas bei būsimieji studentai kiekvienais mokslo metais gali gauti paskolą iki 10,000 dol. mokslo išlaidoms padengti.

Norintys gauti paskolą ar daugiau informacijos, prašomi kreiptis į kredito kooperatyvo vedėją

RITĄ NORVAIŠĄ tel. 416-532-3400 arba 416-532-3414.

Kviečiame savo jaunimą pasinaudoti šia jam skirta paslauga.

Whittamore's FARM

PRISISKINKITE PATYS

BRAŠKIŲ ir įvairių ŽIRNIŲ

PARDUOTUVĖ ir VYNINĖ

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. **905 294-3275**

Tinklalapis: www.whittamoresfarm. com

Vilniaus rūmų pensininkų klubas organizuoja išvyką autobusu į Stratfordą pamatyti spektaklį *Gigi* š.m. spalio 24, penktadienį. Susimokantys už bilietą iki rugpjūčio 1 d. gauna $5 nuolaidą. Norintys dalyvauti prašomi skambinti Aldonai tel. 416 762-1497. Už bilietus galima susimokėti sekmadieniais Lietuvių Namuose.

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, *reziume*. Skambinti tel./faksas 905 803-0351, elekt. paštas siandien5@yahoo.com

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Žilvičio kelmas

(Atkelta iš 7-to psl.)

žemčiūgais vadino savo dainose. Mes tik nasturtomis vadinom. O spalvų – atspalvių įvairybė! Atrodė, lyg jos tarp savęs mainėsi spalvomis, lyg pačios susikurdavo tamsius ir šviesius oranžinius atspalvius, ar šviesiai šviesiai geltonus, tai vėl – lyg kiaušinio trynio... O esu mačiusi ir baltų, beveik baltinių, dar kažkokių kitokių.

Na, mes tada vis dažniau rasdavom reikalų – perbėgti per tiltelį. Nes jos nuostabiai kvepėjo! Tas nasturtų kvapas nesvaigus, maloniai migdantis, raminantis...

Na, ir mūsų mamutė buvo laiminga. Ir ji po darbų poilsiui, prie kelmo pritūpusi nereikalingą žolelę išraudavo ir nasturtų spalvomis bei kvapnumu gėrėdavosi.

O eidamos sekmadienį pamaldų, žiūrėk, bet kuri ir nusiskinam nasturtėlę... Mamutė kotelį į maldaknygę įsprausdavo, nasturtos galvutė iš tarp puslapių kyšojo. O mes, mergaitės, ir į plaukus įsisegsim į kasas, ar į suknutės atlapą...

Prakeleiviai stapteldavo, nusistebėdavo tokia kelmo lysve, pasigėrėdavo, bet neskindavo. Juk nenaudinga, o tiktai gražu. Bet ir žmonės buvo geri.

Atvažiuodavo mokyti mamutės broliai į svečius. O kaip jiems patikdavo! Fotografuodavo... O dailininkas – piešė. Kur tie jo paveikslai ar paveikslėliai? – Neteko matyti. Išvežtas į miestus kaimo grožis kartais taip ir pradingsta.

Tai buvo motinos darželio dalis, nors toliau, už tokio, bet labiausiai visų pastebimas. Tas žilvičių kelmas su nasturtomis savo šerdyje. Senio žilvičio šerdis – šerdis mirė, o jos vietoje gimė sielas džiuginantis grožis.

Taip, brolau, prisiminkime žilvitį ir jo kelmą. Prisiminkime sodžių. Savas tėviškes kaimuose, kurie ir miestus maitino, ypač karų – negandų metais. Prisiminkime savo šaknis, jaunystės laisvę ir... tėvelių pajuodusias rankas, iš kurių mes mokslus ėjom...

Skaičiau sovietmetyje vieno rašeivos džiaugsmus: nebėra kaimų! Yra tiktai telkiniai darbininkų – kolūkiai... Lietuva – jau urbanistinė. Tokia ji ir bus... (Rašyk sau, rašyk...)

O miestų poniutės pasigiria: mano svečių stalas – tik olandiški sūriai, sviestas iš Suomijos, vokiečių dešra... Tai švediškas stalas: pasirinktinai...

O kur kaime darytos dešros? Kur motinų slėgti skaniausi sūriai? Kur mano motinos pagamintas vyšnių ir obuolių vynas, kurį taip girdavo miesto ponai?

Prisiminkim, brolau, kaimą!

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apleisti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turiu 10 metų patirtį ir garantuoju gerą darbą. Danius Lelis 647 519 2299 (mobilus) arba 905 692-9741.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapijos chorui pradėjus atostogauti, šv. Mišias savo giesmėmis praturtina solistas Antanas Keblys.

Viktoras Šablauskas ir Ingrid-Deva Gopaol susituokė Aušros Vartų šventovėje birželio 28 d.

Šaulių metinė gegužinė žvejų ir medžiotojų klubo sklype, Rigaud, Que. liepos 6 d. praėjo labai gerai. Gražus, šiltas oras sutraukė apie 30 dalyvių, jaunų šeimų. Dalyvavo ir abiejų parapijų klebonai kun. Ričardas Birbilas ir kun. Linas Dukšta. Vyko žaidynės, sportas ir loterija. Maistą atsivežė patys dalyviai. **D.S.**

Montrealio AV par. choro nariai bei talkininkai po baigiamojo sezono koncerto. Iš k.: sol. A. Keblys, A. Jurėnas, D. Doel, Šv. Kazimiero par. kun. L. Dukšta, choro vadovas A. J. Mickus, D. Juras Ntr. A. Piešinos

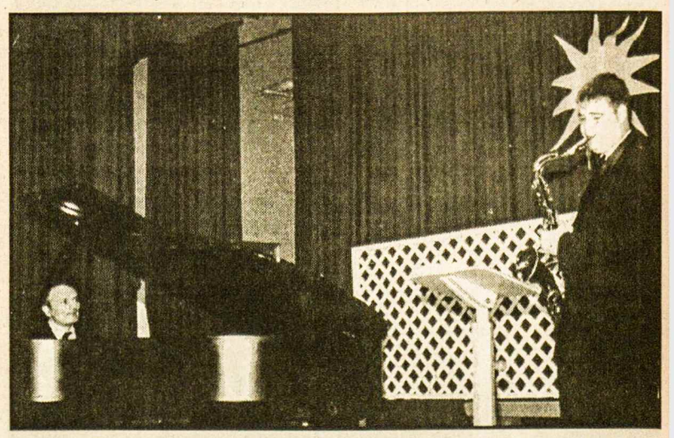

Montrealio AV parapijos choro baigiamajame sezono koncerte dalyvavę džiazo muzikos atlikėjai: L. Djintcharadze (pianinas) ir D. Doel (saksofonas) Nuotr. A. J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

SUMMER SEAT SALE

Getting to Northern Europe has never been easier or more affordable than now with Finnair's Summer Seat Sale! Take advantage of this limited time offer and book your flight via Finnair's extensive network of Northern European routes. For pricing information, contact your consolidator, travel agent or Finnair at:

416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com

FINNAIR